
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Petneháza Község Önkormányzata

2020-2025

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	15
Célok.....	16
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	18
1. Jogszabályi háttér bemutatása	18
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	22
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	48
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	73
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	87
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	88
1. A HEP IT részletei	88
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	88
A beavatkozások megvalósítói.....	90
Jövőképünk	92
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	93
3. Megvalósítás.....	102
A megvalósítás előkészítése.....	102
A megvalósítás folyamata.....	103
Monitoring és visszacsatolás.....	104
Nyilvánosság.....	104
Érvényesülés, módosítás	106
4. Elfogadás módja és dátuma.....	108

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Petneháza Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Petneháza az É-K Nyírségben, Baktalórántháza kisvárosához közel található. Nyíregyházától mintegy 40 km távolságra, a 41-es főúttól kb. 7-8 km-re található. Szomszédos községek Anarcs és Laskod. Petneháza jól megközelíthető a 41-es főúton, és a Nyíregyháza-Kisvárda autóbuszvonalon. A település vasútállomással nem rendelkezik.

Petneházai Közös Önkormányzati Hivatal

A település határában folyik a Vajai főfolyás, mely a szomszédos Laskodi víztározót táplálja. Műemléki védettségű épület a Református templom.

Református templom és harangláb

A Szent Kereszt tiszteletére szentelt, középkori eredetű templomot egy 1744-es levéltári adat szerint reformátusként nevezik meg. Műemlék jellegű a szabadon álló, egyhajós, a XIX. Században erősen átalakított, középkori eredetű templom. A templomtól délre különálló, falazott aljú favázas harangláb áll.

A görög katolikus templom 1872-ben épült. A községben orvosi rendelő, védőnői szolgálat (egészségház), gyógyszertár áll a lakosság rendelkezésére. Az általános orvosi ellátás mellett a fogorvosi rendelés is megoldott.

A távolsági közlekedés autóbuszjáráttal megoldott. A településen a lakosság számára postahivatal is biztosított.

Civil szervezetek a Petneházi Polgárőrség, Petneházáért Alapítvány, Petneházi Sportegyesület, Őszi Napsugár Nyugdíjas Egyesület, Terecse Íjász és Hagyományőrző Egyesület.

A településen önkormányzati fenntartásban működik a Teleház, a Biztos Kezdet Gyerekház, a Petneházai Óvoda és Bölcsőde, a Petneházai Család- és Gyermekevédelmi Szolgálat (Rohoddal közösen fenntartva, Petneháza a székhely település), a Petneházai Közös Önkormányzati Hivatal (Rohoddal közösen fenntartva, Petneháza a székhely település).

A Petneházai Óvoda és Bölcsőde épülete Petneházán

A településen működő Bárka a Baktalórántházi Református Egyházközség által fenntartott intézmény, mely fogyatékosok és idősek nappali intézménye. Községünkben működő Petneházy Dávid Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola fenntartója a Kisvárdai Tankerületi Központ.

Petneházy Dávid Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Petneházán a következő nemzetiségi önkormányzat működik: Petneháza Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata.

Szigeti-tanya

Az Erdei Iskola 2004 tavaszától működik. Az óvodástól a felnőttekig, a helyi gyerekektől a külföldiig sok-sok vendég öröme. Az iskolarendszeresen besegít hagyományörző rendezvények lebonyolításába, akár programmal, akár személyi és tárgyi feltételek biztosításával.

A tanya területén, tavasztól - őszig (áprilistól - októberig) Erdei iskola üzemel. Leggyakrabban egynapos osztálykirándulásra érkeznek osztályok, évfolyamok, de előfordulnak az egy napos egész iskolás látogatások is. Ha több napos táborozásra van igény, a gyerekek 8-16 személyesjurtákban alszanak. Ilyenkor esti programok is elérhetők, mint az éjszakai bátorságpróba, disco, karaoke, tábortűz.

Akik szeretnének többet mozogni, azoknak lehetősége van ügyességpróbára, gyalogtúrákra, lovaglásra, íjászatra. Foci, tollas, röplabda pálya is van, bármikor használható. Ha inkább a pihenés vagy a tanulás a céljuk, ajánlunk egy lovas kocsikázást, kézműves foglalkozásokon való részvételt - pl. fafaragás, agyagozás - vagy megnézhetik a tanya kis állatkertjében lévő állatokat.

Családi összejövetelek, céges rendezvények, disznóölés, kemencés malacsütés szerepel még az elérhető programok között, de lehetőség szerint igyekszünk minden felmerülő igényt kielégíteni.

Petneházának két testvértelepülése is van: Csongor (Ukrajna), Avasújváros (Románia). Utóbbi településsel szorosabb a kapcsolat. A petneházi önkormányzati képviselők minden évben részt

vesznek Avasújvárosban két rendezvényen is, az avasújvárosiak pedig rendszeres vendégei az önkormányzat által szervezett, már hagyománynak számító Zöld-sziget Fesztiválnak Petneházán. A két önkormányzat közös pályázatot is benyújtott idén testvértelepülési programokra és együttműködésekre. Petneháza szeretne a jövőben is közös pályázatokat benyújtani Avasújvárossal.

Petneháza település

Terület: 24 km²

Lakónépeség: 1 749 fő (2019.12.31-i KSH adatok alapján)

Jogállás: Község

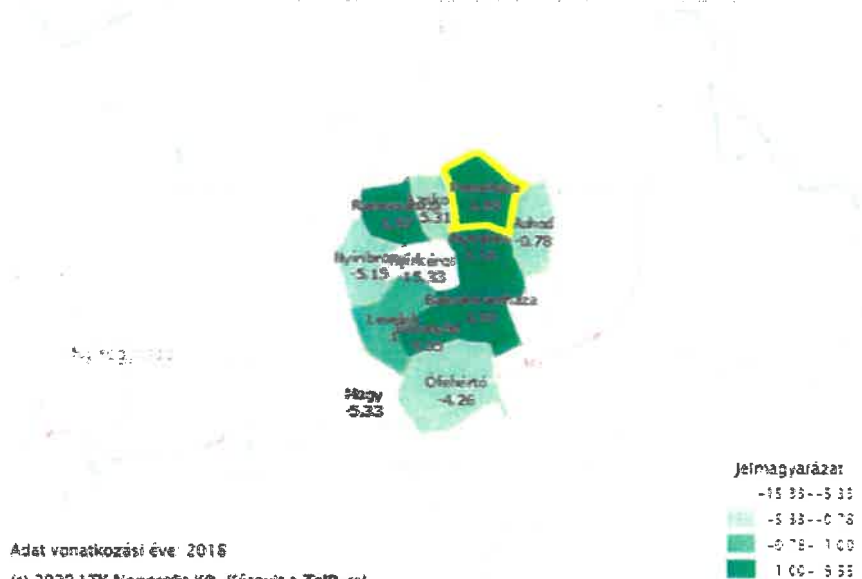
Járás: Baktalórántházai

Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg

Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.)

Korm. rendelet]: Igen

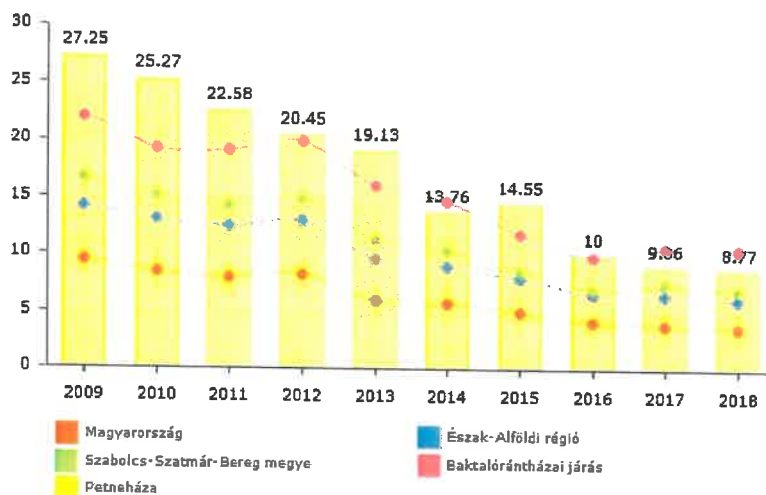
Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: Igen

Adat vonatkozási éve: 2015

© 2020 LTK Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re!

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A település története

Alapítója a XIV. század elején élt Terecse fia Péter vagy Petene, a Petneháziak őse. A Petneházy család a XIV-XV. században a megye életében nem vitt szerepet, de a falut és a birtokot a XV-XVI. században mindvégig bírta. Az alapító Terecse neve még 1595-ben is élt, mint praedium és erdő. A XVIII. század elejétől a Petneházyakkal rokon Ibrányi, Bornemissza, Tatay, Chernel és Péchy családok is birtokolták Petneháza egy-egy részét.

Legnagyobb birtokosai azonban mindig a névadó család tagjai maradtak. Egy időben két, sőt három kúriájuk is volt a faluban; a kúriákhoz tartozó szántóföldekkel, rétekkel, jobbágytelkekkel együtt. 1707-ben Petneházy Zsigmond fia, István és három lánya osztozkodott a szerény vagynon. Annak ellenére, hogy az alapító család utódai még a XIX. század elején is éltek, a birtokosok a XVIII. század végére már teljesen lecserélődtek. 1847-ben, a faluban 703 lakos élt.

Petneháza határába két középkori település, Bagda és Iklód olvadt be. Bagda személynévi eredetű helynév, legkorábban egy idevaló ispánt említenek 1282-ben. 1321-ven az örökös nélkül meghalt Csépany fia birtokán a Jákó és a Balog-Semjén nemzetségek osztoztak. A XIV. században kápolnája is volt, amit a Petneházyak szereztek meg.

Az Iklód némileg később a XIV. század második felében az e helyről elnevezett család birtoka volt. Neve bizonytalan eredetű. A család XVI-XVII. században még élt. Iklód a XVIII. század végén is lakott lehetett, mert a Petneházyaknak náluk zálogban lévő kúriájuk volt. 1615-ben egy kápolnahelyet említenek a határában. 1623-ban 2 lakott és 8 lakatlan telke volt. A XVIII. században azonban már puszta, nagyjából erdővel benőve.

A századfordulón körjegyzőségi székhely volt, 161 házában 1085, többségében görög katolikus lakossal. Petneháza eredetileg egyutcás, északi végén kiteljesedő, majd kettéágazó úti falu. A község kétharmad része 1887-ben egy pusztító tűzvész után elpusztult. Ezután hosszanti irányban nőtt meg. Délkeleti részén szabályos alaprajzú új településrész alakult ki századunkban. A délnyugati sarkán, a házsorba ékelődve egy szárazmalom keringősátorát ábrázolja egy század elején készült térkép.

Demográfia:

Petneháza település lakónépességét tekintve az utóbbi években a lakosság szám csökkenése tapasztalható, melynek egyik meghatározója a gyermekvállalás visszaesése, a településről való elvándorlás.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2014	1 732	
2015	1 695	97,9%
2016	1 697	100,1%
2017	1 787	100,1%
2018	1 787	98,9%
2019	1 749	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	902	885	1 787	49,52%	50,48%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			59	3,30%	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	120	130	250	7,27%	6,72%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	27	29	56	1,51%	1,62%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	615	529	1 144	34,42%	29,60%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	56	55	111	3,13%	3,08%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	84	142	226	4,70%	7,95%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	26	31	5
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	22	42	20
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	27	25	-2
Összesen	49	67	18

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	215	245	87,76%
2015	217	236	91,95%
2016	218	245	88,98%
2017	222	241	92,12%
2018	226	250	90,40%
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2014	28	29	-1	-0,55
2015	20	41	-21	-11,71
2016	35	34	1	0,55
2017	40	47	-7	-3,92
2018	31	50	-19	-10,63
2019	n.a.	n.a.	-	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2014	12	24	-12
2015	17	20	-3
2016	21	20	1
2017	12	23	-11
2018	18	11	7
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település korösszetétele kedvező. A KSH adatainak alapján Petneháza község lakosságának száma évtizedek óta csökkenő tendenciát mutatott 2016-ig, amikor jelentős növekedés következett be. A nemek szerinti megoszlás összességében a településen kiegyensúlyozott. Életkorok szerint vizsgálva az adatokat kitűnik, hogy a 0-17 éves korosztályban minimálisan magasabb a nők aránya, viszont a 18-59 éves aktív korúak esetében a férfiak vannak többségben. Az idő előrehaladtával azonban jelentős fordulat következik be, mivel a 65 év felettek esetében a férfiak aránya alacsonyabb a nőké jóval magasabb. Ez a tendencia az országos tendenciának megfelelő, mivel az egész országra jellemző, hogy a férfiak élettartama jóval alacsonyabb a nőkénél. Az elvándorlás a településen szinte minden évben magasabb, mint az odavándorlás és az élve születések számában is 2018-ban 2017-hez képest fordulat következik be.

Támogatott projektek

TOP-1.4.1-15-SB1-A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével/Petneháza

PETNEHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Óvoda-Bölcsőde építése Petneházán

2017.05.09

390 000 000 Ft

KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-Csatlakoztatási konstrukció az önkormányzati ASP rendszer országos kiterjesztéséhez /Petneháza

Petneháza Község Önkormányzata

Petneháza Község Önkormányzata ASP KÖZPONTHOZ VALÓ CSATLAKOZÁSA

2017.05.05

7 000 000 Ft

EFOP-4.1.3-17-Az állami fenntartású köznevelési intézmények tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése/Petneháza

Kisvárdai Tankerületi Központ

A Kisvárdai Tankerület Petneházy Dávid Általános és Alapfokú Művészeti Iskola intézményének tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése

2017.09.01

50 000 000 Ft

EFOP-3.1.8-17-Együtt, testvérként - iskolaközi szemléletformáló program/Petneháza

Kisvárdai Tankerületi Központ

Együtt, testvérként a Petneházai Iskolával

2017.09.28

19 998 656 Ft

EFOP-1.4.3-16-Biztos Kezdet Gyerekházak/Petneháza

PETNEHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Biztos Kezdet Gyerekház Petneházán

2019.05.30

39 999 999 Ft

VP-6-7.4.1.1-16 kódszámú (Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítés) felhívás alapján megvalósítandó projekt/Petneháza

PETNEHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Teleház felújítása

2017.07.19

35 843 008 Ft

VP-7.2.1-7.4.1.2-16 kódszámú külterületi mezőgazdasági földutak szilárd burkolattal való ellátása (Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez, állapotjavításához, karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése felhívás)/Petneháza

PETNEHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

3 külterületi mezőgazdasági út felújítása

2019.08.12.

97 931 924 Ft

MAGYAR FALU PROGRAM - MFP-HOR/2019 „Egészségügyi központ felújítása Petneházán”/Petneháza

PETNEHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Egészségügyi központ felújítása

2019.07.25.

29 999 998 Ft

Petneháza település az 1403/2019 (VII.5) Kormányhatározat alapján bekerült a Kedvezményezett Települések Gazdaságélénkítő Programjában részt vevő települések közé, így lehetősége volt a projekt keretében pályázni.

Gazdaságélénkítő Program - BM /Petneháza

PETNEHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Meglévő óvoda és bölcsőde bővítése 500 adagos főzőkonyhával

2019.12.10.

236 057 601 Ft

A Gazdaságélénkítő Program keretében azért pályázott önkormányzatunk konyhaépítésre, mert a TOP pályázattal épített új Óvoda-Bölcsőde óvodai részének nincs külön tálalókonyhája, ezt a hiányosságot pótolni kellett. További ok volt a pályázat benyújtására, hogy önkormányzatunk szeretne új munkahelyeket teremteni Petneházán és mivel az új konyha magasabb ételadagszámú ételt tud majd elkészíteni, így több dolgozóra lesz ott szükség, új munkahelyek teremődnek. Az új konyha már nemcsak Petneházát látná el étellel, hanem több környező településre is főzne, ahová ételszállító gépjárművekkel jutna el az étel.

Település szintű probléma	
Beazonosított probléma	Fejlesztési lehetőség
A település óvodájának nincs külön tálalókonyhája, jelenleg a bölcsődei tálalókonyha látja el ezt a feladatot.	Főzőkonyha kialakítása a településen (BM pályázat keretében)
A településen nincs biztonságos kerékpárút hálózat a biztonságos közlekedés érdekében. (munkalehetőség, sport, ügyintézés céljából)	kerékpárút építése
Nincs alkalmas helyiség a településen nagyobb közösségi programok szervezésére	Művelődési ház kialakítása
Szennyvízhálózat nincs a településen biztosítva	Szennyvízhálózat kiépítése
A település ravatalozója felújításra szorul, a megváltozott temetkezési igények következtében lakossági igény jelentkezett az urnafal kiépítésére, mely nem áll rendelkezésre, a temetőben a biztonságos közlekedés nem biztosított.	Ravatalozó felújítás, urnafal építése, sétány kialakítása

A település önkormányzati hivatalának belső korszerűsítése nem biztosított.	Önkormányzati Hivatal belső átalakítása
A település belterületi közútjai, rossz minőségűek, kátyúsak.	A belterületi utak felújítása, meleg aszfalttal történő ellátása.
A településen nem megfelelő a közvilágítás, régi típusú lámpák vannak, melyek korszerűsítése szükséges.	Közvilágítás korszerűsítése
Nincs a településen sportolásra alkalmas kézilabda pálya, a település futball pályája nem megfelelő, a sportöltöző korszerűtlen, nincs a településnek sport koncepciója	<ul style="list-style-type: none"> - Települési szintű Sport koncepció készítése, mely felöleli a település minden korosztályát. - Kézilabdapálya építése szükséges, hogy az általános iskolásoknak újra legyen lehetőségük a kinti mozgásra is. - A község futballpályájának felújítása, sportöltöző felújítás szükséges, hogy a lakosság megfelelő körülmények között használhassa szabadidősport céljából a létesítményt.
A közterületek karbantartásához nem áll rendelkezésre minden eszköz	Közterület karbantartását szolgáló eszközök beszerzése

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség biztosítása tág értelemben két eltérő, de egymással szorosan összefüggő, egymásra épülő elvárást fogalmaz meg. Egyrészt az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését, a hátrányos megkülönböztetés (diszkrimináció) tilalmát jelenti, másrészt olyan esélyegyenlőségi politikák kialakítását és végrehajtását, amelyek a hátrányos helyzetű állampolgárok életkörülményeinek javítását segítik elő különböző területeken. Önkormányzatunk működése során az esélyegyenlőség megvalósítását – az EU elvárásoknak is megfelelően – horizontális elvként kell meghatározni, melynek át kell hatnia az önkormányzat valamennyi tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását, és a helyi szintű közpolitikák alakítását egyaránt.

Petneháza Község Önkormányzata és szervei, intézményei tudatában vannak annak, hogy munkáltatóként, intézményfenntartóként, közvetlen szolgáltatóként, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként is kötelesek megtartani valamennyi jogviszonyukban és eljárásukban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvényben (Ebktv.) meghatározott egyenlő bánásmód követelményét.

- Petneháza Község Önkormányzata elkötelezett az egyenlő esélyek biztosításáért. Minden polgár számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhassanak, tanulhassanak és élhessenek a településen, és lehetőségeihez mérten megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását.
- Petneháza Község Önkormányzata a képviselő-testület és szervei döntéseiken keresztül is kifejezik elkötelezettségüket az esélyegyenlőség területén.
- A jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházakkal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.
- Az Önkormányzat és intézményei a megkülönböztetés elleni küzdelemben vezető szerepet vállalnak és felhasználva helyzetüket és a befolyásukat, ahol csak lehetséges, segítenek leküzdeni a diszkriminatív akadályokat.
- Az esélyegyenlőségi politika követése során a szervezeten belül együttműködnek, az önkormányzat vezetésétől a képviselőtestületen és bizottságokon keresztül egészen a végrehajtás szintjéig.
- Ösztönözik a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a közösség életében.
- Esélyegyenlőségi politikájukat minél szélesebb körben megismertetik a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Petneháza Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A Program figyelembe veszi Petneháza Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

· Petneházy Dávid Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Petneházai Óvoda és Bölcsőde, Községi és Iskolai Könyvtár Közoktatási Intézményi Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve és Pedagógiai Programja.

A szociális ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások helyi szabályairól szóló 2/2015.(II.27.) önkormányzati rendelet. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

Az első lakáshoz jutók önkormányzati támogatásáról szóló 8/2015.(VII.10.) önkormányzati rendelet megalkotásának a célja az volt, hogy a viszonylag magas összegű támogatással kedvet teremtsenek a Petneházán való letelepedéshez és gyermekvállaláshoz.

A szociális bérlakások bérletéről szóló 4/2020.(III.18) önkormányzati rendelet megalkotásával az önkormányzat szociális bérlakást is tud biztosítani a rászorultak számára.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

A fenti dokumentumokban meghatározott célkitűzéseket jelen Program nem tartalmazza, mivel azokban az egyes területeket érintő feladatok, határidők részletesen meghatározásra kerültek.

Petneháza Község Önkormányzatának Képviselőtestülete 2012-től kezdve minden évben igényel szociális tűzifát, illetve tüzelőanyagot. Legutóbb 2019-ben a települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódó támogatására 1548 mázsa barnakőszén iránti igényt nyújtott be az önkormányzat, végül 929 mázsát vásárolhatott. A támogatás igénylésének feltételeit a szociális célú tüzelőanyag természetbeni juttatásról szóló 10/2019. (XI.01.) önkormányzati rendelet szabályozta. A tüzelőanyag támogatásban 2019-ben 317 fő részesült. A tüzelőanyag támogatotthoz való kiszállítást az önkormányzat térítésmentesen végezte el.

Az önkormányzat a Képviselőtestület határozatai alapján minden évben igyekszik a nagyobb ünnepekkor (Karácsony, Húsvét) élelmiszersomagot osztani a rászoruló lakosság számára. 2019-

ben húsvéti csomagot kaptak először a lakosok, míg Karácsonykor szintén volt csomagosztás 10.000,-Ft/lakott lakóingatlan mértékben, akkor 573 fő részesült csomagban 2019-ben.

Minden évben, amennyiben az önkormányzat pénzügyi helyzete megengedi, a Képviselőtestület beiskolázási támogatással segíti a településen az iskola- és óvodakezdet. 2019-ben a 117/2019.(IX.16.) határozatával beiskolázási támogatást nyújtott a tanévkezdethez a petneházi lakosoknak az alábbiak szerinti összegekben:

- óvodások esetén 3.000,-Ft/fő;
- általános iskolások esetén 6.000,-Ft/fő;
- középiskolások esetén: 10.000,-Ft/fő;
- felsőfokú iskolába járók esetén 15.000,-Ft/fő.

E támogatás nappali rendszerű oktatásban résztvevők esetén járt az érintetteknek, 53 fő óvodás, 118 fő általános iskolás, 74 fő középiskolás és 26 fő egyetemista, főiskolás után történt kifizetés 2019-ben.

Mint minden évben, így 2019-ben is döntött a Képviselőtestület a felsőoktatásban tanuló fiatalok Bursa-Hungarica Ösztöndíjpályázatának támogatásáról. Erről a 179/2019 (XI.29.) határozatban döntött a Képviselőtestület, mely tartalmazza, hogy 19 fő 5000 Ft/hó összegű juttatásban részesül a 2019/2020-as tanév második, illetve a 2019/2020-as tanév első félévében. Ez nagy segítség azoknak a családoknak, ahol felsőoktatásban tanuló gyermeket nevelnek.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A település esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell nemcsak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és hazai releváns stratégiákhoz is.

- Az EU 2020 stratégia
- Nemzeti Reform Program
- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
- „Legyen jobb a gyerekeknek” Nemzeti Stratégia
- Roma Integráció Évtizede Program
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A komplex tanulmány során az alábbi stratégiák, fejlesztési tervek, koncepciók áttekintésére került sor annak érdekében, hogy biztosítva legyen jelen dokumentum és azok összhangja.

- Petneháza Község Önkormányzatának Gazdasági Programja 2019-2024. évekre terjedő időszakra
- A szociális ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások helyi szabályairól szóló 2/2015.(II.27.) önkormányzati rendelet; az első lakáshoz jutók önkormányzati támogatásáról szóló 8/2015.(VII.10.) önkormányzati rendelet. A törvényi előírásokon túl, a rendeletek célja, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások, lakáshoz jutás támogatása középpontjában a család áll.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A 2004. január 1-től érvényes statisztikai lehatárolás alapján a Baktalórántházi kistérséghez a következő 19 település tartozik: Apagy, Baktalórántháza, Besenyőd, Berkesz, Laskod, Levelek, Magy, Nyíribrony, Nyírfákó, Nyírkarász, Nyírkércs, Nyírmada, Nyírtass, Nyírtét, Ófehértó, Petneháza, Pusztadobos, Ramocsaháza, Rohod.

A kistérség a 41. számú főút mentén helyezkedik el, amelyen keresztül közelíthető meg a Beregsurányi határátkelőhely és Nyíregyháza is.

A Baktalórántházi kistérség gazdaságának szerkezetére jellemző, hogy a mezőgazdaság, erdőgazdaság és halászati ágban működő vállalkozások aránya a legmagasabb. A mezőgazdasági termelés jellegzetes gyümölcssei az alma és a meggy. Meghatározó még a rozs, és a tritikálé termelése, valamint a napraforgóval és a dohánnyal való foglalkozás is. A felsoroltakon túl a térség jó természeti adottságokkal rendelkezik a káposztafélék termeléséhez is. Az állattenyésztésben leginkább a juh, a sertés és a baromfitartás a meghatározó. A 19 kistérségi település foglalkoztatásában az ipar játszik fontos szerepet. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye jellegéhez hasonlóan a feldolgozóipar, azon belül is a fafeldolgozás, az élelmiszerek és a textilárak gyártása dominál.

A Baktalórántházi kistérség településeinek területe összesen 452,75 km², Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területének 7,6 %-a, lakosainak száma 35.683 fő. A kistérség oktatási intézményekkel való ellátottsága jónak tekinthető. Valamennyi településen működik óvoda és általános iskola. A fiatalok középiskolai tanulmányainak folytatására szintén van lehetőség a kistérség egyetlen városi rangú településén, Baktalórántházán, ahol gimnázium és szakközépiskola is működik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program illeszkedik a Baktalórántházai Kistérség 2011. évben elkészült Esélyegyenlőségi Programjához, és a Társulási Megállapodáshoz, a Kistérségi Közoktatási Esélyegyenlőségi tervhez (2008), és a Baktalórántházai Kistérségi Komplex Fejlesztési Programja (2010).

A társulási esélyegyenlőségi program célja, hogy felmérje a kistérségben élő marginalizálódott csoportok helyzetét, egyben meghatározza azokat a fejlesztési irányokat, melyek e célcsoportok életminőségében jelentős változásokat érnek el.

Az esélyegyenlőségi program a kistérség közigazgatási területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Bár az egyenlő bánásmód megsértése más hátrányos védett csoportok esetében is megfigyelhető jelenség, a fogyatékos személyek, a nők és a romák esetében a hátrányos helyzettel és szegénységgel is erőteljesen összefüggő jelenségekről van szó.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki. A Program elkészítésekor a 2017-2018-as évi népszámlálási adatokra támaszkodtunk.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011-2020) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) többségében ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

Petneházán roma nemzetiségi önkormányzat működik, romák kis létszámban élnek a településen.

A roma népesség az általános normák szerint él családi házas területeken, saját tulajdonú ingatlanokban. Az idős- és középkorú generációra az alulképzettség a jellemző, a fiatalabbak közül egyre többen végzik el a nyolc általános iskolát, illetve többen szakképesítést is szereznek.

A közoktatási intézményekben nincs szegregáció. Az óvodában, iskolában az integráció, a segítségnyújtás határozza meg a pedagógiai munkát, módszereket. A gondos gyermekvédelmi ellátásnak, a széles körű szociális háló védelmi rendszerének köszönhetően diszkriminációnak minősíthető panasz nem érkezett az önkormányzathoz.

A Biztos Kezdet Gyerekház, illetve a helyi Bölcsőde szolgáltatásainak igénybevétele során sem jellemző a szegregáció, a diszkrimináció.

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat az elemi lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet.

Azokat soroljuk a mélyszegénységben élők közé, akik az alábbiak közül legalább kettő kritériumnak megfelelnek:

- legalább három éve munkanélküliek, illetve ezen idő alatt legfeljebb közfoglalkoztatásban vettek részt,
- legfeljebb az általános iskola 9-10. osztályát végezték el, ami mellett esetleg nem piacképes szakképzettséget vagy OKJ-s szakképesítést szereztek,

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerőpiacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. Érdekes jellemzője a községnek, hogy viszonylag magas az alacsony iskolai végzettségűek aránya, akik nem is motiváltak arra, hogy tanuljanak, viszont ha mégis megteszi e rétegből valaki, hogy fejleszti magát, tanul, végzettséget szerez és ezáltal el tud helyezkedni a munka világában, vagy többet tud keresni egy munkahelyen, akkor irigyek lesznek rá és akár ki is közösítik, végül a tanultak akár el is költöznek a településről. A másik jellemzője e társadalmi rétegnek, hogy a legnagyobb hangadók a településen, mindent és mindenkit kritizálnak, annak ellenére, hogy ők nem tesznek semmit azért, hogy tanulva, dolgozva előrébb jussanak. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

Janky Béla: A cigány nők társadalmi helyzete és termékenysége című országos TÁRKI tanulmány szerint a romák döntő többsége számára belátható időn belül elérhetetlen bármilyen tartós munkavállalási lehetőség. A legutóbbi két cigányvizsgálat adatai arra utalnak, hogy a rendszerváltozás időszakától kezdődően rendkívül alacsony szinten stabilizálódott a cigányok foglalkoztatottsága. Ráadásul ennek csak egy része teljes munkaidőben végzett, rendszeres keresetet nyújtó, legális állás (Kemény–Janky–Lengyel, 2004). Kertesi (2005) ráadásul rámutat, hogy az éppen munkával rendelkezők egy jelentős része is olyan instabil (a szociális ellátórendszerrel gyakran összefüggő) foglalkoztatási formákban dolgozik, amelyek aktuálisan ugyan munkát biztosítanak, de egyúttal újratermelik a későbbi munkanélküliséget. Nagyon keveseknek van esélye arra, hogy valós perspektívát nyújtó, tartós kereseti lehetőséghez jussanak.

A családok anyagi helyzetéről az is sokat mond, hogy milyen mértékű elmaradásaik vannak a közüzemi díjakkal, illetve milyen egyéb más tartozásokat halmoztak fel. A kistérség egyetlen településén sem működik adósságkezelési tanácsadás. Az adósságkezelés, mint a családsegítés egyik nagyon fontos szegmense, elengedhetetlenül fontos a településen. Települési szinten fel kell venni a kapcsolatot a közüzemi szolgáltatókkal és a családsegítő szolgálatok koordinálásával be kell

vonni a szolgáltatásba az adóssággal terhelt családokat. Különösen érintett és veszélyeztetett célcsoport a gyermekes családok csoportja, ezen belül is a gyermekek, mivel bizonyított tény, hogy a szegénység az újratermelődik. Becsüljük meg, hogy a szoc jelzőrendszer, családsegítő, gyermekjólét stb ... mit tapasztal, nő-e közüzemi számlák díjtartozása ... stb mélyszegénységben romákat mennyire sújtja a településen ez a probléma?

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A szociális helyzeten kívül a másik nagy problémát az alacsony foglalkoztatottság jelenti. Petneházán a kilencvenes évek végéig a mezőgazdaság kötötte le a munkaerő nagy részét. Az ágazatban szerzett tapasztalatok mindenképpen előnyt jelentenek. Azonban a mezőgazdasági és élelmiszerpiacok változásai, egyfelől a szigorúbbá vált környezetvédelmi, egészségügyi, és állatjóléti előírások, másfelől az egészséges, biotermékek iránti növekvő kereslet is várhatóan új irányba terelik a termelést.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A foglalkoztatottak aránya alacsonyabb, a munkanélküliség aránya magasabb az egyébként is rossz értékeket mutató megyei rátáktól. Súlyos gond az adófizetők nagyon szűk köre, és a bérek alacsony szintje.

Petneházán található a Master Good Kft. ipartelepe, mely időszakosan munkahelyet biztosít a petneházai munkavállalóknak is. E cég a Baromfi-Cooppal együtt állandóan fejleszt, bővít, mely újabb munkalehetőséget teremthet a helyi lakosoknak is.

A településnek van iparüzési adóbevétele. A legtöbb iparüzési adót fizető vállalkozások, cégek a településen a Master-Good Kft., Steam Cook Kft., Baromfi-Coop Kft., ÁD-GAS Kft., E.ON Tiszántúli Áramhálózati Zrt., E.ON Energiakereskedelmi Kft., Magyar Telekom.

Petneháza iparüzési adóbevételének alakulása (2013-2020)

A település iparüzési adóbevétele nőtt a korábbi évekhez képest. Ennek oka, hogy a Master-Good cégcsoport nettó árbevétele évről évre növekszik, illetve együttműködő partnerei a Steam-Cook Kft. és a Várda Meat Kft. 2013-tól, illetve 2015-től fizetnek helyi iparüzési adót a településnek.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	(TS 0803)	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	719	633	1 352	121	16,9%	115	18,2%	236	17,5%
2015	717	623	1 340	99	13,7%	94	15,0%	192	14,3%
2016	711	629	1 340	86	12,1%	68	10,8%	154	11,5%
2017	701	623	1 324	80	11,4%	64	10,2%	144	10,8%
2018	698	613	1 311	62	8,9%	52	8,5%	114	8,7%
2019	n.a.	n.a.	-	56	-	55	-	110	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt 5 évben 2014-2019 csökkent, de még így is 10 %-körüli a számuk. A férfiak és nők között jelentős különbség nem figyelhető meg.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		236	192	154	144	114	110
20 év alatti (TS 1002)	Fő	8	7	7	5	3	2
	%	3,2%	3,6%	4,5%	3,5%	2,9%	2,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	39	32	21	18	14	14
	%	16,4%	16,5%	13,6%	12,4%	12,5%	12,3%
25-29 év (TS 1004)	Fő	23	17	13	15	10	4
	%	9,5%	8,9%	8,4%	10,5%	8,3%	3,6%
30-34 év (TS 1005)	Fő	19	17	12	12	9	7
	%	7,8%	8,7%	7,8%	8,5%	8,1%	6,6%
35-39 év (TS 1006)	Fő	31	21	19	14	11	7
	%	13,0%	10,7%	12,2%	9,9%	9,2%	6,1%
40-44 év (TS 1007)	Fő	32	23	16	13	11	11
	%	13,4%	12,0%	10,6%	9,1%	9,4%	10,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	30	28	28	22	14	17
	%	12,8%	14,7%	17,9%	15,5%	12,5%	15,2%
50-54 év (TS 1009)	Fő	29	22	17	22	14	13
	%	12,4%	11,3%	10,7%	15,3%	12,5%	11,6%
55-59 év (TS 1010)	Fő	24	21	17	12	12	13
	%	10,3%	10,8%	10,7%	8,4%	10,1%	11,8%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	3	5	6	10	17	23
	%	1,2%	2,7%	3,6%	7,0%	14,5%	20,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korösszetételét figyelembe véve megállapítható hogy magas a nyugdíjhoz közeli 59 év fölöttiek magas száma.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2014	35	47	50	97	48,5%	51,5%
2015	31	46	40	86	53,5%	46,5%
2016	33	44	26	70	62,9%	37,1%
2017	28	39	34	73	53,4%	46,6%
2018	27	30	25	55	54,5%	45,5%
2019	26	n.a	n.a	0	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A tartós munkanélküliek számában is csökkenés figyelhető meg a 2014-2019-es éveket figyelembe véve, a tartós munkanélküliek száma felére csökkent.

A nyilvántartott álláskeresők magas száma és összetétele, a mélyszegénységben élők szociális állapota igényelné a szociális gazdaság súlyának növelését, s az ebben közreműködő civil szervezetek felderítését, képzését.

Az adatok alapján látható, hogy a férfi álláskeresők száma több, mint a nőké. Az álláskeresők aránya csökkenő tendenciát mutat, egyre többen találnak munkahelyet.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	89,5%	79,6%	10,5%	20,4%
2011	94,8%	88,9%	5,2%	11,1%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	236	8	3,3%	116	49,2%	112	47,5%
2015	192	6	3,3%	96	50,1%	90	46,6%
2016	154	6	3,6%	73	47,2%	76	49,2%
2017	144	6	3,8%	63	43,9%	75	52,3%
2018	114	5	4,2%	55	47,8%	55	48,0%
2019	110	5	4,3%	58	52,5%	48	43,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők magas száma tapasztalható, az iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma is igen magas 2011-ben férfiak esetében 5,2 %, nőknél 11,1 %.

2019-ben 102 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik HH-s 36 fő: 27 fő esetében a szülő alacsony iskolai végzettsége miatt, 9 fő esetén a szülő alacsony foglalkoztatottsága miatt.

c) közfoglalkoztatás

A szociális start közfoglalkoztatási programban 2020-ban is részt vesz az önkormányzat. A program keretében 1650 m hosszan az elcsúszott, eltöredezett mederlapok cseréje lesz megvalósítva, 5 beomlott közlekedésre veszélyes kapubejáró, 9 támfal és 9 átfolyó kerül megépítésre, melyhez sóder, cement, térháló, átereszcső szükséges. 5400 m hosszú útszakaszon bozótok és cserjék irtására kerül sor. Az árokásó géppel és kézi munkával vízvezető csatornák kitisztítása, majd a földutak javítása, kátyúk megtöltése beton törmelékkel és cementes sóderrel befedése történik. A mezőgazdaság munkában idén is lesz mezőgazdasági növénytermesztés, fóliázás, palántázás, stb. Az önkormányzat gyümölcsfái is művelésre kerülnek.

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *

Petneháza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Baktalórántházai járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020 01 - 02. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	14	54	62	101	69	60	48	49
Országos	16	23	19	19	12	10	9	8

PETNEHÁZA KÖZSÉG HELYI ESELYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA 2020-2025

közfoglalkoztatási program támogatása										
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	21	31	83	72	67	63	57	56		
-- Mezőgazdaság	8	16	17	21	14	13	12	12		
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	11	10	15	14	13	14		
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-		
-- Szociális jellegű program	13	15	55	41	38	37	32	30		
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-		
Mindösszesen	51	108	164	192	148	133	114	113		
Közfoglalkoztatási mutató	3,95%	8,49%	13,01%	15,50%	12,01%	10,89%	9,56%	9,51%		
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	135	103	78	65	66	47	50	55		
Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	18	11	20	16	16	24	34	42		
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	150	110	87	79	62	39	27	24		
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	302	224	185	160	144	110	111	121		
-- Ebből tartós álláskereső	120	79	58	52	39	32	29	30		
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	15,48%	17,61%	14,67%	12,92%	11,73%	9,04%	9,28%	10,12%		
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	1 289	1 270	1 260	1 235	1 228	1 221	1 191	1 191		
	1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%
	11%	12%	13%	14%	15%	16%	17%	18%	19%	20%

<http://kozfoglalkoztatas.bm.hu/>

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma:

	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma
2014	58	6
2015	96	10
2016	162	17
2017	132	13
2018	148	15
2019	109	10

Forrás: Önkormányzat

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Pozitív adottságnak tekinthető a megyében való elhelyezkedés, valamint a település fekvése, mely a környező városoktól – Baktalórántháza, Kisvárdra vonatkozásában 15 km-en belül, - Nyírbátortól 30 km-en belül, – Nyíregyháza, Vásárosnamény és Mátészalka tekintetében 40 km-es körzetükben helyezkedik el. A népesség mobilitása területén már történt előremozdulás, de további fejlődés szükséges.

A munkavállalást nem támogatja a tömegközlekedés, mivel a távolsági buszjáratok sűrűsége nem megfelelő. A nagyobb cégek már Nyírbátorba, Mátészalkára, Nyíregyházára és Kisvárdára is napi szinten saját buszaikkal vállalják a más településről érkező munkavállalók beszállítását, ez jelentősen megkönnyítette a munkavállalók munkahelyre jutását. A kerékpárutak hiánya még mindig nehezíti az aktív turizmusban rejlő lehetőségek kihasználását, bár már itt is történt előrelépés, hiszen Baktalórántháza-Nyírkákó, Nyírkákó-Petneháza között megépült a külterületen a kerékpárút. Jó lenne ezt belterületeken is folytatni. A megyénkben egyébként több kerékpárút is épült az elmúlt 5 évben, jellemzően uniós forrásokból.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A Baktalórántházai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége által indított és támogatott képzések iránt a kirendeltségen folyamatosan nagy az érdeklődés, különösen, amikor az elhelyezkedési lehetőségek korlátozottak. A 25 év alatti nyilvántartott álláskereső fiatalok foglalkoztatását, a munkaerőpiacra történő átmenet megkönnyítését célzó képzések tekintetében megállapítható, hogy a munkaerő-piaci képzésbe történő bekapcsolásukra minden évben sor került. A pályakezdők, fiatalok kiemelt hátrányos helyzetű csoportként vannak definiálva az Unióban és Magyarországon egyaránt.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Lehetőség volt a korábbi években a településen a gimnáziumi érettségi megszerzésére felnőttképzés keretében, ennek a helyi általános iskola adott otthont, azonban az utóbbi két évben ez már elmaradt. 2018-ban még volt felkészítő, de az érettségi már nem Petneházán volt, tavaly viszont

már felkészítő sem volt, mivel nem volt helyben igény erre. A helyi önkormányzat részt vesz a Járási Munkaügyi Kirendeltséggel közösen munkaerőpiaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában.

3.2.7. számú táblázat - Felnyitotttatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnyitotttatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnyitotttatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2014	0	0	-
2015	0	0	-
2016	0	0	-
2017	0	0	-
2018	0	0	-
2019	0	0	-

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁK)

3.2.8. számú táblázat - Felnyitotttatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnyitotttatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnyitotttatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnyitotttatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnyitotttatásban résztvevők		Középfokú tanulóinak száma a felnyitotttatásban (TS 3601)
		Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2014	0	0	-	0	-	0	-	67
2015	0	0	-	0	-	0	-	40
2016	0	0	-	0	-	0	-	n.a.
2017	0	0	-	0	-	0	-	n.a.
2018	0	0	-	0	-	0	-	n.a.
2019	0	0	-	0	-	0	-	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A nyilvántartott álláskeresők magas száma és összetétele, a mélyszegénységben élők szociális állapota igényelné a szociális gazdaság súlyának növelését, s az ebben közreműködő civil szervezetek felderítését, képzését. Az utóbbi években egyre több munkanélküli tudott elhelyezkedni cégeknél, vállalkozásoknál és ez a tendencia egyre javuló mutatókkal bír.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

E társadalmi csoport foglalkoztatására a nyílt munkaerő piacon kevés az esély, közfoglalkoztatásban pedig az részesülhet, aki foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül,

aki pedig ezt kapja, az mélyszegénységben van, hiszen jövedelme 22.800-Ft. Így mondhatni itt is versenyhelyzet van a foglalkoztatásban, mert a foglalkoztatás pályázat útján történik, és nagyon sok személy van, akit alkalmazni lehet, itt pedig már az alkalmasság dönt. Az iskolázatlan, tartós munkanélküli emberek esélye még a támogatott foglalkoztatásban is igen alacsony. Ehhez hozzájárul az is, hogy életüket sajátos normák szerint élik, meg kell tanítani őket arra is, hogy a másodlagos munkaerőpiacon megjelenjenek. A napi szinten való pontos munkakezdés és a munkaidő betartása nehézséget okoz számukra.

A roma identitás nincs nyilvántartva, tehát erről csak általánosságban és következtető módon lehet nyilatkozni, márpedig ezt a népességcsoportot érinti a szegénység leginkább. A közfoglalkoztatásban elsősorban a mélyszegénységben élők vesznek részt, ez azt jelenti, hogy számukra igen jelentős a rendszeres foglalkoztatási lehetőség.

Az önkormányzatnak törekednie kell, hogy foglalkoztatóként maga is közvetlenül növelje a romák, mélyszegénységben élők foglalkoztatási arányát, pl. azáltal, hogy intézményeikben (polgármesteri hivatal, szociális-, egészségügyi-, oktatási- és más intézmények) roma, mélyszegénységben élő szakképzett és nem szakképzett munkaerőt alkalmaz, és ennek kialakítására együttműködési megállapodást köt a helyi roma nemzetiségi önkormányzattal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nincs hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén a helyi Önkormányzatnál.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól 2/2015.(II.27.) számú önkormányzati rendeletébe épített be.

A szociális törvény módosításának következtében az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor.

Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerő-piaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a. (98.000 forint).

Más szociális ellátások esetében azonban, mint például a normatív lakásfenntartási támogatás csökkenés tapasztalható. A közgyógyellátás iránti igény azonban megnövekedett, mivel a hadiellátások miatt lehetőség nyílt az alanyi jogon igényelhető jogcímek számának növelésére.

A település demográfiai, gazdasági és munkaerő-piaci helyzete miatt a lakosság jelentős és növekvő részének egyetlen hivatalos bevételi forrása a helyi önkormányzat által biztosított szociális ellátás. A rendszeres szociális segélyben (továbbiakban: RSZS) részesítettek aránya 2014-ban meghaladta az 50 főt, többségük férfi, aminek oka, hogy a szociális helyzetük alapján egyébként érintett nők részben más jellegű ellátásban (GYES, GYET) részesülnek. 2009-re a jogszabályi változások miatt az RSZS-ek száma nagyjából a tizedére csökkent, az „Út a munkához” program keretében többségük rendelkezésre állási támogatást (RÁT) kapott 2014. évben (125 fő részesült ebben az ellátásban).

Jelentős összeget fordít Petneháza a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény kifizetésére: 2019-ban a támogatásban részesítettek száma 102 fő.

A településen működő családsegítés, gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás és támogató szolgálat további lehetőség a rászorultak részére körülményeik, életminőségük javítására. Néhány éve megjelent a településen a Baptista Szeretetszolgálat is, mely szervezet szintén képes segítséget nyújtani a rászorultaknak. A községben működik egyházi fenntartásban az idősek nappali ellátását biztosító idősek klubja. Az aktív korú népességből álláskeresői segélyben részesülők száma csökkent az utóbbi években.

Az **1993. évi III. törvény paragrafusai** által előírt szociális juttatások rászorultság esetén a jogosult számára:

Pénzbeli juttatások:

- a Baktalórántházai Járási Hivatal a következő juttatásokat biztosítja a rászorulóknak:
 - foglalkoztatást helyettesítő támogatást (havi 22.800 Ft összegben, melynek feltétele, hogy évi 30 nap munkaviszonnyal rendelkezzen az erre jogosult),

- a közgyógyellátás feladatköre is a járási hivatalhoz tartozik 2014 óta.
- a települési önkormányzat képviselőtestülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint
 - települési támogatást, nyújt a rászorultak részére.

Természetbeni juttatások:

- szociális étkeztetés,
- ünnepek alkalmával élelmiszercsomagot juttat a lakosságnak az önkormányzat, hogy ezzel is segítse az ünnepi ételek elkészítését,
- minden év szeptemberében beiskolázási támogatással segíti az önkormányzat a gyermeket nevelő családokat,
- minden évben szociális tüzelőanyag támogatáshoz jut a lakosság az önkormányzat által nyújtott segítséggel.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2014	1 352	1	0,1%
2015	1 340	1	0,1%
2016	1 340	2	0,2%
2017	1 324	4	0,3%
2018	1 311	10	0,8%
2019	-	18	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2014	236	10	4,2%
2015	192	18	9,5%
2016	154	16	10,4%
2017	144	10	6,8%
2018	114	14	12,1%
2019	110	16	14,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	115		8,49%	101	42,75%
2015	93		6,92%	162	84,38%
2016	78		5,78%	84	54,55%
2017	62	4	4,65%	78	54,36%
2018	42	4	3,18%	41	35,96%
2019	27	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A településen 676 db lakott lakás van (KSH 2018.). A lakások száma az elmúlt öt évben kis mértékben ugyan, de növekedett. Szociális bérlakással az önkormányzat már rendelkezik, idén vásárolt egy ingatlant és tervezi további szociális bérlakások vásárlását is. A településen hajléktalan nincs. Külterületi lakóingatlan egy van, a Gyetkő-tanya, itt egy család él életvitelszerűen. A településnek két tanyája van még ezen kívül, ezek közül az egyiket falusi turizmus céljából tartják fenn, a másik tanyán gazdálkodás folyik.

A nagyfokú munkanélküliség miatt a település kevésbé vonzó a fiatalok számára, mint a korábbi évtizedekben. Ezért próbál az önkormányzat különböző támogatási formákkal (települési támogatás, bölcsődések, óvodások, általános iskolások étkezésének támogatása, első lakáshoz jutók támogatása, tanévkezdési támogatás, baba segély, ingyen igénybe vehető bölcsődei szolgáltatás, gyerekház, stb.) kedvet teremteni a Petneházán való lakóingatlan vásárláshoz, letelepedéshez, családalapításhoz.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2014	676	0	6	0	0	0	0	0
2015	676	0	6	0	0	0	0	0
2016	676	0	6	0	0	0	0	0
2017	676	0	6	0	0	0	0	0
2018	676	0	6	0	0	0	0	0
2019	676	0	6	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

A településen az önkormányzat tulajdonában 6 darab bérlakás van. Ez a lakásállomány 0,8 %-a, ez jóval alacsonyabb az országos átlagnál. A 6 bérlakásból 4 lakás összkomfortos.

Ezek a bérlakások pedagógusi bérlakások, orvosi lakás, illetve egy szociális bérlakás.

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakások bérletéről szóló 4/2020.(III.18) önkormányzati rendelet megalkotásával az önkormányzat szociális bérlakást is tud biztosítani a rászorultak számára.

Egy bérlakás szolgál szociális lakhatást a településen. A kedvezőtlen anyagi helyzetben lévő fiatalok számára kicsi az esély az önálló lakáskörülmények megteremtéséhez. A fiatalok helyben tartásához szükséges olyan eszközöket, támogatásokat kialakítani, melyek segítik ezt a törekvésüket.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs a településen.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A lakás, lakhatás költségeinek fedezésével kapcsolatos problémákat kiemelt kérdésként kezeli az Európa 2020 Stratégiához kapcsolódó Nemzeti Reform Programunk is. A háztartások szegénységi mutatóit, illetve a gyermekszegénységet tekintve kiemelt jelentősége van a lakáshitel, illetve rezsiköltségek emelkedő terheinek. A lakhatás biztonságának megrendülése a gazdasági válság körülményei között az alsóbb jövedelmi csoportokhoz sorolható széles rétegek számára lehet a szegénység legsúlyosabb formáihoz vezető út kezdete.

A Petneházai Közös Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat gyakorlati tapasztalatai azt mutatják, hogy a legfontosabb szükséglet a családok számára a biztonságos lakhatás megteremtése. Elég, ha arra gondolunk, hogy ha rosszak a lakhatási körülmények veszélyeztetik a munkavállalást, a gyermekek iskoláztatását, óvodába járását, hogy csak a legalapvetőbb helyzeteket említsük. A családok többsége a legnagyobb áldozatot a lakhatás megteremtéséért és megőrzéséért hozza.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakhatást segítő támogatások az önkormányzat szociális ellátásai közül a lakásfenntartási támogatás, mint települési támogatás, továbbá az első lakáshoz jutók támogatásához az első lakáshoz jutók önkormányzati támogatásáról szóló 8/2015.(VII.10.) önkormányzati rendelet nyújt támogatási lehetőséget.

A lakásfenntartási támogatás: a szociálisan rászorult személyeknek, háztartásoknak az általuk lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai (közüzemi díjaik) viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2014	252	252
2015	280	280
2016	102	n.a.
2017	83	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A lakosság által felvett hitelállomány növekedett. A kedvezőtlen árfolyam-ingadozások miatt a hitelek fedezetéül szolgáló ingatlanok árverése, jelzálogosítására is sor került.

Az E.ON, TIGÁZ hátralékosok száma nőtt, annak ellenére, hogy az önkormányzat lakásfenntartási támogatást biztosít. A közüzemi díjak felhalmozódásnak problematikáját enyhítendő, megfontolásra ajánlott az előre fizetős mérőberendezések (kártyás órák) felszerelése.

g) lakhatás egyéb jellemzői:

A külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés biztosítása cél.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátum: olyan egybefüggő lakóterület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt; szegregátum alkothat egy önálló településrészt, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is,

Szegregációval veszélyeztetett terület: olyan egybefüggő lakóterület, amelyen a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, és közösségi beavatkozás nélkül előre vetíthető a szélsőséges társadalmi helyzet kialakulása; szegregációval veszélyeztetett terület alkothat egy önálló településrészt, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

Szegregációval veszélyeztetett terület nincs a településen. A mélyszegénységben élők és a roma lakosság a településen elszórtan él.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás keretén belül gondoskodik:

- a) háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról
- b) fogorvosi alapellátásról
- c) az alapellátáshoz tartozó ügyeleti ellátásról
- d) védőnői ellátásról
- e) iskola egészségügyi ellátásról.

Az önkormányzat ezenkívül a bölcsődében külön gyermekorvos ellátást biztosít a bölcsődések számára.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0
2018	1	0	0
2019	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Petneháza településen egy háziorvos egy fogorvos és egy védőnő biztosítja az egészségügyi ellátást. Az összevont készenléti ügyelet hétköznapon 17 órától másnap reggel 8 óráig, hétvégén egész nap elérhető.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2014	108
2015	105
2016	148
2017	84
2018	105
2019	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2014	n.a.	0	-
2015	n.a.	0	-
2016	30	0	30
2017	28	0	28
2018	26	0	26
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás igazolvánnyal rendelkezők magas száma jellemző. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma és az ápolási díjban részesültek száma jelentősen nem változott az utóbbi években.

A helyi orvosi rendelők, a védőnői szolgálat épülete már akadálymentesítettek.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a háziorvosi ellátás biztosítja. Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvosok végeznek az oktatási intézménnyel történt megállapodás alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az orvos-, egészségügyi rehabilitációs ellátásokhoz a település lakosságának az egészségügyi ellátórendszeren keresztül biztosított a hozzáférés.

A gyermekek testi-, lelki-, szellemi fejlődésükben jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik, az egészségügyi-, és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében.

A gyermekek esetében a gyermekjóléti szolgálat a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettségének megelőzésére, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére észlelő-és jelzőrendszert működtet, koordinál.

Az észlelő- jelzőrendszer szakágazatokon átívelően, az információk és lehetséges ágazati megoldások integrálására, komplex kezelésére törekszik. A hálózatban együttműködik a védőnővel, háziorvossal, rendőrséggel, pártfogó felügyelői szolgálattal, bírósággal, családsegítő szolgálattal, nevelési-oktatási intézménnyel (iskola, óvoda), szakellátással, járási gyámhivatallal, Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, egyházakkal, Nevelési Tanácsadóval.

A Családsegítő Szolgálat a Családgondozás keretében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet. A kapott jelzés alapján a családsegítő szolgálat munkatársa felveszi a kapcsolatot a szociális és/vagy mentálhigiénés problémákkal küzdő családdal, személlyel (a bejelentés alanyával) és tájékoztatja a vonatkozó problémára a családsegítés körében nyújtható szolgáltatásokról.

Tekintettel arra, hogy a szakmai módszertani szabályok szerint a bejelentésnek mindig írásban is meg kell történni, ezért a jelzőrendszer tagjai számára a szolgálat bejelentő nyomtatványt biztosít. A jelzőrendszer működtetésén túl a családsegítő intézmény a konkrét esetek, kliensproblémák hatékony kezelése és megoldása érdekében szükség szerint munkakapcsolatot épít ki és tart fent elsősorban az alábbi szervekkel:

- a szociális szolgáltatást nyújtó intézményekkel,
- az egészségügyi ellátást nyújtó intézményekkel
- az oktatási-nevelési intézményekkel,
- a gyermekjóléti szolgálattal
- a polgármesteri hivatali irodákkal és azok munkatársaival,
- egyéb önkormányzati intézményekkel,
- a rendőrséggel,
- a működő egyházakkal

- különböző – elsősorban szociális célokra szervezett – civil szerveződésekkel, alapítványokkal,
- más családsegítő intézményekkel.

A gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatásokat igénybe vevők száma az elmúlt évek során fokozatosan nő. A családok anyagi helyzetének romlása, lakhatási körülményeik bizonytalansága, mentális, családi, szociális problémák, egymást erősítő, együttes megjelenését idézik elő. A leszakadó rétegek létszámnövekedésének megállításához a helyi társadalom összefogására, a lakosság, a civil szervezetek, a közintézmények együttműködésére van szükség. A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, az összetett problémákkal küszködő emberek rehabilitációja, reintegrálása a társadalomba szükségessé teszi, hogy a hátrányos helyzetük kialakulásához vezető, azt tovább gerjesztő, ágazatokon átívelő problémahalmaz egységes, átlátható rendszerben legyen elérhető és kezelhető.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés - amely gyakran a helyi szegény családból származó gyerekek táplálkozásának elsődleges forrása, fontos, hogy megfeleljen az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Az önkormányzat (ill. intézményei) által biztosított közétkeztetés rendszeres ellenőrzése szükséges, szakember bevonásával, hogy azok kínálata és az ételek minősége mennyiben felel meg az általuk ellátott korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A Településen Sportegyesület működik. Az Önkormányzat a lehetőségekhez mérten támogatja a szervezetet. Az iskolások sportolási lehetőségét az iskola tornaterme biztosítja. Az önkormányzat tervezi, hogy 2020-21-ben egy új kézilabdapályát épít, mivel az iskola régi pályája az új Óvoda-Bölcsőde megépülésekor megszűnt. Az iskolások sportolási lehetőségét az iskola biztosítja 1-5. osztálynak bevezetésre került a mindennapos testnevelés. Illetve délutáni szakkörök formájában lehetőséget biztosít a sportolni vágyóknak:

- lányfoci
- fiú foci
- lánbtenisz
- atlétika.

Az Óvoda-Bölcsőde saját tornateremmel rendelkezik.

A sport jótékony hatásainak kihasználása, mint pl. az egészségi állapot fenntartása, a betegségek megelőzése, a szellemi-testi egyensúly támogatása, stb., a lakosság hétköznapjaiban kevésbé van jelen, a tömegsport szélesítésével, a lakossági tudatformálással minden korosztályban nélkülözhetetlen.

Ösztönözni szükséges az egészséges, mozgás-gazdag életmód kialakítását az ifjúság körében, melynek keretében szükséges a fizikai aktivitást lehetővé tevő környezet megteremtése. Támogatni kell az egészséges, mozgás-gazdag életmódot népszerűsítő kampányokat.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Petneházi Közös Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Mikrotérségi Szociális Intézményfenntartó Társulás, Petneháza Község Önkormányzata, valamint a BÁRKA Baktalórántházi Református Egyházközség Fogyatékosok és Idősek Nappali Intézménye biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Az egyes telephelyeken a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a támogató szolgáltatás, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, fogyatékosok- és idősek nappali ellátása. A szociális étkeztetést a településen a helyi önkormányzat biztosítja. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlőbánásmód követelményének megsértése nem fordult elő.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat szűkös anyagi lehetőségeinek ellenére is igyekszik a társadalom peremére szorult egyéneket családokat hátránykompenzáló juttatásokban részesíteni.

A települési önkormányzat hátránykompenzáló juttatás címen, különböző szociális ellátást biztosít:

Év	Rend- szeres gyer- mek- védel- mi ked- vez- mény- ben része- sültek száma	Rend- szeres szociá- lis segély- ben része- sültek száma	FHT- ben része- sültek száma	Óvodáz- tatási támoga- tásban részesül- tek száma	Lakás- fenntar- tási támoga- tásban részesül- tek száma	Köz- te- metés -ben része- sültek száma	Telepü- lési támoga- tásban részesül- tek száma
2015	203	18	123	5	15	15	36
2016	163	-	-	-	-	-	102
2017	128	-	-	-	-	-	83
2018	133	-	-	-	-	-	642

Forrás: Önkormányzat

Ezekon kívül az önkormányzat szociális támogatásként biztosította még a szociális tűzifát (tűzelőanyagot), az első lakáshoz jutók támogatását, a BURSA Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjprogramhoz nyújtott támogatást, az Arany János Program támogatást, szociális élelmiszersomagokat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége lokálpatrióta.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

Településünkön jelenlévő egyházak:

- református
- görögkatolikus
- római katolikus
- pünkösdi egyházközösség

A lakosság túlnyomó részben görögkatolikus és református vallású, és kisebb részben római katolikus, illetve pünkösdista felekezetű. Településünkön az egyházak egymással való kapcsolata jó, amit az is tükröz, hogy minden évben megrendezésre kerülnek az ökumenikus hetek, melyben minden egyház képviselteti magát.

Településeinken működő civil szervezetek:

- Sport Egyesület: tevékenysége: A község labdarúgásának megszervezése, ennek keretében a technikai és anyagi feltételek megteremtése, a labdarúgás, mint sporttevékenység gyakorlása. A község fiataljai számára megfelelő keretek nyújtása a sportoláshoz, mindezekkel a fiatalság testi, szellemi és erkölcsi fejlődésének elősegítése. Az egyesület fő támogatója az önkormányzat, aki nagymértékben hozzájárul a működésükhöz.
- Polgárórség: tevékenysége: A bűnmegelőzés és a közrendvédelem érdekében önkéntes társadalmi tevékenységet kifejtő személyek működésének támogatása, munkájuk összehangolása. E személyek működéséhez nélkülözhetetlen egységes jogi szabályozás és jogi védelem kidolgozása és alkalmazásának elősegítése, érdekeik képviselete és védelme. Az önkormányzat rendezvényein is részt vesznek a polgárőrök. A Polgárórséget az önkormányzat minden évben anyagilag támogatja.
- Petneházáért Alapítvány: tevékenysége: Petneháza községben az infrastruktúra kiépítésének elősegítése. Környezetvédelmi tevékenységek támogatása. Szennyvízcsatorna kiépítésének támogatása. Sport- és szabadidő eltöltését biztosító anyagi támogatási tevékenységek, szórakozási lehetőségek biztosítása.
- Őszi Napsugár Nyugdíjas Egyesület: az egyesület tagjai olyan nyugdíjasok, akik közös programokat szerveznek, együtt kirándulnak. Fellépnek énekekkel, versekkel az önkormányzat rendezvényein. Besegítenek a főzésbe is az önkormányzatnak a legnagyobb rendezvényeken. Az önkormányzat irodával és anyagilag is támogatja az egyesület tevékenységét.
- Terecse Hagyományörző Íjász Egyesület: az egyesület tagjai íjászversenyeken vesznek részt, szép eredményekkel. Nemcsak versenyszinten, hanem szabadidős tevékenységként is lehet íjászkodni, az egyesület ehhez is lehetőséget biztosít az érdeklődőknek. Több éve aktív részesei a petneházi Zöld-sziget Fesztiválnak is, két éve pedig már nemzetközi íjászversenyt is rendeztek a Fesztiválon Petneházán. Ruházatukkal, íjaikkal, a szertűz lebonyolításával a honfoglaláskori hagyományokat is ápolják. Az önkormányzat anyagilag támogatja ezt az egyesületet is minden évben.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktusok nem jellemzőek. A romákra és a magyarokra békés együttélés jellemző. Magyar és roma vegyes házasságok is előfordulnak. A romák betartják az együttélés szabályait a településen szétszórta élnek. A hagyományőrző roma napi rendezvényeken a magyar lakosságból többen is részt vettek és együtt élvezték a programokat.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet, szociális intézményeink önkéntes munkájukkal és adományok közvetítésével enyhítik a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a településen működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes munka formájában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készítése.

A településen az utóbbi években a település rászoruló lakosait élelmiszersomagban részesíti, erre évente 1-2 alkalommal tudunk sort keríteni.

A 2012. évben csatlakozott a település a Minden gyerek lakjon jól Alapítvány programjához, aminek keretében 61 család számára tudunk vetőmagot, kisállatot juttatni. Ma már az Alapítvány nincs jelen a településen. Az utóbbi években RSZTOP csomagok kerülnek kiosztásra a településen, a 0-3 év közötti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak havi egy alkalommal tartós élelmiszersomagot kapnak (RSZTOP-1.1.1-16). Júliusban-augusztusban a 7-14 éves rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők kaptak tartós élelmiszert 2019-ben e program keretében.

A gyermekjóléti szolgálat egész évben biztosítja a legrászorultabbak részére az élelmiszersomag biztosítását.

Karácsonykor mára már hagyománnyá vált a településen a gyermekjóléti szolgálat és a védőnői szolgálat közösen Karácsonyi ünnepséget szervez a Hátrányos helyzetű gyermekek számára, amikor ajándékokkal és ellátással lepjük meg a településünk rászoruló gyermekeit.

Évente szintén 2-3 alkalommal ruhaosztást tartunk a településen. A településen ruhagyűjtést szervezünk és az ekkor kapott ruhákat osztjuk ki a rászorultaknak.

A Baptista Szeretetszolgálat is támogatja a rászorulókat (elsősorban a gyerekeket). 2019-ben Cipősdoboz akciót szerveztek, illetve ugrálóvárat is biztosítottak egy napon az óvodásoknak. Segítettek hátrányos helyzetű családokon is (pl. bútorral, élelemmel).

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a közterületek tisztántartása biztosított. A településen élő állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben társulás útján gondoskodik ezekről. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzattal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Petneházán a 2019. évi nemzetiségi önkormányzati választáson a választási névjegyzékben 113 fő szerepelt, aki romának vallotta magát (Forrás: valasztas.hu). A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat megalakult, szorosan együttműködik a köznevelési és szociális intézményekkel, aktívan részt vesz a közfoglalkoztatásban, illetve közösségi programok szervezésében.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészeken, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik többször alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális. Az országos tapasztalatok települési jelenlétét a nemzetiségi önkormányzat is megerősíti. Tapasztalataink szerint körükben a rizikófaktorok közül a dohányzás, a magas vérnyomás, valamint táplálkozási problémák, és a prevenció hiánya egyértelműen az egészségi állapotot befolyásoló

tényezőnek bizonyulnak. Tapasztalataink szerint a romák nagy része az ingyenes egészségügyi ellátást sokkal ritkábban veszik igénybe.

Az Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a pályázati tevékenységében, a tevékenységek finanszírozásához nyújt kiszámítható támogatást.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat jelenleg 3 főből áll.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat tevékenysége a célcsoport esélyegyenlőségének biztosítása érdekében ad hoc jellegű, tervszerű esélyegyenlőségi tevékenységéről nincs konkrét információ.

Szükséges Petneháza Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata számára egy, a célcsoport integrációját, esélyegyenlőségét támogató cselekvési tervet készíteni, együttműködésben Petneháza Község Önkormányzatával, civil segítő szervezetek támogatásával.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított probléma	Fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk az utóbbi években csökkent, de még mindig jelentős a számuk	<ul style="list-style-type: none"> - az aluliskolázott személyek fokozott figyelemmel kísérése, közmunkaprogramba való bevonásuk megoldása. Az önkormányzatnak törekednie kell, hogy foglalkoztatóként maga is közvetlenül növelje a rászorult rétegek foglalkoztatási arányát, pl. azáltal, hogy intézményeikben (polgármesteri hivatal, óvodák, iskolák, egészségügyi és más intézmények) roma szakképzett és nem szakképzett munkaerőt alkalmaz, és ennek kialakítására együttműködési megállapodást köt a helyi cigány kisebbségi önkormányzattal, vagy roma civil szervezettel. - a közhasznú foglalkoztatás lehetőségeiről tájékoztatást ad az önkormányzat a mélyszegénységben élőknek és előnyben részesíti a kritériumoknak megfelelő lakosokat a közhasznú foglalkoztatásban. - az emberek motiválása az elsődleges munkaerőpiac felé
Kevés munkalehetőség a településen	Segíteni a helyi ipart, helyi vállalkozásokat, valamint az idegenforgalommal érintett vállalkozókat, (ingatlan és kedvező adózási feltételek biztosításával)
A lakosság egy része aluliskolázott, általános iskolai végzettsége, szakmai képzettség hiányos, magas a nyilvántartott álláskereső száma	<ul style="list-style-type: none"> - Felnőttképzés keretében az általános iskola elvégzése., - előadások szervezése a motiváció érdekében,
Szolgáltatások bővítése – Bizonyos szolgáltatások	- Adósságkezelési tanácsadás bevezetése a településen a

nehezen vagy egyáltalán nem érhető el a településen.	<p>családsegítő szolgálat közreműködésével, és a közüzemi szolgáltatók bevonásával</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helyi civil szervezetek, roma nemzetiségi önkormányzat, a védőnő és a körzeti orvos együttműködésében tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról. - Az önkormányzat programokkal, tanácsadási lehetőségek biztosításával kiemelt figyelmet kíván fordítani az elhízott gyerekek helyes étkeztetésére. - Az egészségvédelemre, egészségtudatos életvitelre és a megelőzésre vonatkozó ismeretek beépítése a közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjába (a közoktatás minden szintjén); és az óvodás és iskolás korosztályt közvetlenül célzó helyi egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése és támogatása.
Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedését.	Digitális írástudás megszerzése képzések bővítése a munkanélküliek körében
Az önkormányzat bérlakás állománya nagyon alacsony, szükség esetén családok számára nem biztosított a szociális bérlakáshoz jutás.	Az önkormányzat bérlakás-állományának növelése.
Nincs a településen bűncselekmények visszaszorítására, megelőzésére program. Előfordultak az utóbbi időben a településen a rongálások, lopások.	<ul style="list-style-type: none"> - Települési Bűnmegelőzési Program készítése. - Közterületi kamera rendszer kiépítése
Jelen van a településen, ami a közüzemi számlák felhalmozódásából ered	Kártyás órák felszerelése,

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V.31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van. A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	1	n.a.
2017	9	n.a.
2018	6	n.a.
2019	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Az 1997. évi XXXI. törvény értelmében a veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Védelembe vétel:

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

A hátrányos helyzetű gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat, a 6-13 éves korosztályban a legmagasabb, amely korosztály szociális helyzete a legnehezebb. A hátrányos helyzetű gyermekek számának növekedése a növekvő munkanélküliségre vezethető vissza, mivel a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetében csak vagyon és jövedelemvizsgálat folyik, így döntően a családok bevétele határozza meg a jogosultságot.

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2014	207
2015	216
2016	168
2017	128
2018	138
2019	102

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A település teljes gyermekszámát tekintve megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma csökkenő tendenciát mutat, 2019-ben 102 fő részesült e támogatásban.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Petneháza Község Önkormányzatának Képviselőtestülete 2013. május 1-től a 30/2013.(III.27.) határozattal 50%-os óvodai étkezési támogatást biztosított a korábban teljes összegű térítési díjat fizető óvodások számára.

Jelenleg az óvodások és a bölcsődések is térítésmentesen étkezhetnek a Petneházai Óvoda és Bölcsődében.

Az Önkormányzat Képviselőtestülete 440,-Ft/étkezési nap összegű támogatást biztosít a Petneházai Óvoda és Bölcsőde gluténmentes, laktózmentes étkezésű óvodásai számára.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az Önkormányzat Képviselőtestülete a 6/2019.(I.15.) határozatával a nagycsaládos általános iskolás gyerekek étkezését 50%-kal támogatja 2019.02.01-től, így ők térítésmentesen étkezhetnek.

A nyári gyermekétkeztetés az iskolai időszakon kívül biztosítja a gyermekek számára a napi egyszeri meleg étkezés lehetőségét. Az elmúlt években egyre nő azon gyermekek száma, akik a szociális nyári gyermekétkeztetési programba bekapcsolódnak.

	Ingyenes étkeztetésben résztvevők száma iskola	Ingyenes étkeztetésben résztvevők száma óvoda
2014	57	37
2015	68	40
2016	57	50
2017	45	50
2018	75	50
2019	95	53

Forrás: Önkormányzat

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek számáról nincs tudomása az önkormányzatnak, rendszerében nem szerepel ilyen gyermek.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermek, mivel a településen szegregátum nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó: *Szociális helyzet:* A szociális helyzetből adódó veszélyeztettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés,

odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségeik miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő száma (2019) a családok jövedelmi helyzete alapján:

- akinek az egy főre jutó családi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a felét nem éri el : 12 fő;
- akinek az egy főre jutó családi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a felét meghaladja, de nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét: 55 fő;
- akinek az egy főre jutó családi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 135 %-át nem éri el : 34 fő;
- akinek az egy főre jutó családi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 135 %-át meghaladja, de nem éri el a 145 %-át : 1 fő.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában, általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

A védőnőhöz családlátogatásai során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végezz.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2014	1	51
2015	1	58
2016	1	66
2017	1	69
2018	1	78
2019	1	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

	0-6 évesek száma	születések száma
2015	110	19
2016	120	23
2017	110	13
2018	123	22
2019	116	13

Forrás: Önkormányzat

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen házi gyermekorvosi praxis nem működik. Ezt a feladatot a házi orvos látja el.

Egy kistérségi program az Egészségcentrum projekt keretében a településen hetente egy alkalommal van jelen gyermekorvos, aki ellátja az ekkor őt megkereső betegeket.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2014	0	22301	0	n.a.	0
2015	0	22161	0	n.a.	0
2016	0	n.a.	0	n.a.	0
2017	0	n.a.	0	n.a.	0
2018	0	n.a.	0	n.a.	0
2019	0	n.a.	0	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A Bölcsődében a bölcsődés gyermekek számára biztosított a gyermekorvosi ellátás.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodában a településen SNI-s gyermek 2 van. Logopédiai foglalkozáson évente 10-12 gyermek vesz részt. Erre sokkal nagyobb igény mutatkozna, a beszédfejlesztésre csak a nagycsoportos gyermekeket tudják irányítani, ennek oka a szakemberhiány. Egy héten két alkalommal egy-egy óra keretében van erre lehetőség. Két gyógypedagógus jár az óvodába, és foglalkozik az óvodás gyerekekkel hetente egy alkalommal. A Baktalórántházai Kistérségi Központ irányításával heti egy alkalommal az óvodásokkal szociális fejlesztő pedagógus foglalkozik. A Baktalórántházai Szakszolgálat pszichológusa szükség esetén jár az óvodába az érintett gyerekekhez alkalmasszerűen.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
2018	0	0	0	0
2019	1	12	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

2019-ben 12 bölcsődés volt a Petneházai Óvoda és Bölcsődében.

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
2018	0	0	0	0
2019	24	24	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Intézményi

A működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma 2019-ben 24 (12 gyerek/csoport).

d) gyermekjóléti alapellátás

A településen minden gyermek számára elérhető a gyermekjóléti szolgáltatás.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez kapcsolódnak, továbbá a településen élő összes gyermekre, minden korosztályra kiterjednek.

A gyermekjóléti szolgálat törvényi feladataiból adódóan működteti a jelzőrendszert, amely a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére szolgál. Így szoros kapcsolatot tart fenn a település köznevelési intézményeivel, rendőrséggel, Járási Gyámhivatallal, védőnői szolgálattal, óvodai- és iskolai szociális segítővel és a nemzetiségi önkormányzattal. A prevenció érdekében a Család és Gyermekjóléti Szolgálat már az első szóbeli, írásbeli jelzések beérkezését követően kapcsolatba lép az érintett családokkal, gyermekekkel azért, hogy megelőzze a veszélyeztetettség kialakulását, feltérképezze a fennálló probléma okát, illetve megpróbál segítséget nyújtani azok megoldásához. Ez szűkebb értelemben azt jelenti, hogy saját kompetencia határait nem átlépve saját maga veszi

gondozásba a családot, vagy segít igénybe venni más szak- speciális- vagy egyéb ellátást, amely megoldást nyújthat a probléma kezelésében.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásait a 4542 Petneháza, Kossuth út. 22. szám alatt található irodájában lehet igénybe venni.

A településen a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál a családsegítői feladatait egy fő látja el.

A településen továbbra is jelen van a munkanélküliség, amely befolyásolja a családok életét. Problémaként jelenik meg a családok rossz szociális helyzete (megélhetési problémák). A munkanélküliség oka lehet az is, hogy a településen leginkább az önkormányzat tudja foglalkoztatni az aktív korú, többnyire közfoglalkoztatás keretein belül.

A településen évről évre csökken a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma, melynek háttérében a gyermekvédelmi kedvezményhez való hozzájutás törvényi változása állhat. A változások miatt sokan estek ki a két kategóriából és mivel egyik kritériumnak sem felelnek meg csak gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak. Az elmúlt időszakban csökkent ugyan veszélyeztetett gyermekek száma, csökkent az iskolai hiányzás, viszont a köznevelési intézményekből egyre többször élnek esetjelzéssel a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat felé, a tanköteleskorú gyermekek magatartási problémái, agresszivitása, tanóra rendjének megzavarása, beilleszkedési problémák, felnőttekkel, kortársaikkal szembeni tiszteletlenség vagy testi épség veszélyeztetettsége miatt. A családok nagy része nem képes kialakítani azt a közeget, mely a gyermek testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését lehetővé teszi. A szülők nagy része érdektelen, nemcsak gyermeke oktatását, hanem nevelését is a köznevelési intézményektől várja. A család érték közvetítő rendszerként fogható fel és egyáltalán nem mindegy milyen értékeket közvetítenek, a szülők felnövekvő gyermekeiknek a családban. Ha a gyerek nem kap megfelelő mintát a szülők által a pozitív családmodell kiépítésére, nem lesz képes tekintettel lenni környezetére, könnyen sodródhat a disszociálódás felé. A gyereknevelési problémák háttérében nevelési hiányosságok, problémák állnak, megfigyelhető még magatartás, illetve teljesítményzavar valamilyen formája. A családoknál előforduló problémák, amelyeket valamilyen módon kezelni kell az esetek többségében nem önmagukban, hanem halmozottan fordulnak elő. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat elsődleges célja a prevenció: melynek célja, hogy mérsékelje a gyermekek helytelen irányú fejlődését, megelőzze a fenyegető ártalmak kialakulását. Enyhíteni kell a veszélyeztető körülményeket, csökkenteni azok hatását, és új eseteinek előfordulását. Az erőfeszítések két területre összpontosulnak: megváltoztatni a környezetet és erősíteni az egyén problémamegoldó készségeit, melynek megvalósítása csak közös összefogással valósulhat.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelmét szolgálják a

- **pénzbeli és természetbeni ellátások:** a szociálisan rászorulóknak által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat a helyi gyermekjólét és gyermekvédelem rendszeréről szóló rendelet tartalmazza, amely az önkormányzat képviselő testülete határozata alapján működik.
- **gyermekjóléti alapellátások:** a Petneházai Közös Család-és Gyermekjóléti Szolgálat szervezi, amely két településen, Petneházán és Rohodon végzi munkáját. Petneházán a hét három napján (kedd, szerda, péntek), Rohod településen a hét két napján (hétfő, csütörtök) látja el feladatait a településeken működő családsegítői irodákban. Nyitvatartás: hétfőtől - péntekig 8,00-órától, 16-ig, csütörtökön: 8,00-órától 13-ig lehet igénybe venni szolgáltatásait. Feladatai közé tartozik: az észlelő és jelzőrendszert működtetése, a jelzőrendszeren keresztül érkezett esetjelzések vizsgálata. Az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást. A Baktalórántházai Kistérségi Központ Család-és Gyermekjóléti Központjával közreműködik a védelembé vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Figyelemmel kíséri a településeken felmerülő szociális problémákat (élelmiszerhiány, tüzelő hiány), segítséget nyújt a segélycsomagok kiosztásában, veszélyeztettség esetén lehetőségéhez mérten megpróbál segítséget nyújtani a területen működő állami és civil szolgálatok, szervezetek bevonásával. Bekapcsolódik a település közösségi életébe, különböző rendezvények megszervezésébe, lebonyolításába.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. Folyamatos információcsere, ami segíti a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítőjének munkáját. A jelzőrendszeren belüli együttműködés során közvetlen munkakapcsolat alakulhat ki a szolgálat munkatársa és a jelzőrendszeri tagok között és a konkrét esetek megbeszélése kapcsán értékes szakmai konzultációkat folytathatnak. Szakmaközi megbeszélésre a jelzőrendszer tagjaival az évfolyamán hat alkalommal kerül sor. Ezek állandó részt vevő: védőnő, óvodai és iskolai gyermekvédelmi felelős és a témától függően más szakemberek is.

A veszélyeztetettségről szóló jelzések nagyrésze tanköteleskorú gyermekek magatartási problémái, agresszivitása és az igazolatlan hiányzásokról szól, ami nagyobb számban a

tanulmányait középiskolába folytató gyerekek- fiatalok között fordul elő. A települési jelzőrendszer összetétele sokszínű, részt vesz benne az általános iskola, óvoda, óvodai és iskolai szociális segítő, rendőrség, Járási Gyámhivatal, háziorvos, védőnői szolgálat, családsegítő szolgálat, és a nemzetiségi önkormányzat, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják 2019. évig az önkormányzati fenntartású közoktatási intézményekben a gyermekvédelmi munkát 1 fő gyermekvédelmi felelős látta el, és bekapcsolódott a településen 1 fő óvodai és iskolai szociális segítő.

A gyermekjóléti munka (2018-2019)

	2018	2019
Alapellátás keretében gondozottak	19	21
Védelemben vétel keretében gondozottak	7	7
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2	-
Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	-	-

Forrás: Helyi gyermekjóléti szolgálat

f) Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az önkormányzat fenntartásában anyaothton, családok átmeneti otthona nincs. A településen egyházi fenntartásban sem működnek ezek a szolgáltatások.

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások jelen vannak a térségben a Kistérségi Szociális Központ fenntartásában.

g) egészségfejlesztés, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A Településen Sportegyesület működik. Az Önkormányzat a lehetőségekhez mérten támogatja a szervezetet. Az iskolások sportolási lehetőségét az iskola tornaterme biztosítja. Illetve délutáni szakkörök formájában lehetőséget biztosít a sportolni vágyóknak. A község futballpályája és a pálya környezete alkalmas sport-, szabadidős, vagy akár szünidei programokhoz is.

h) gyermekétkeztetés

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek 100%-os támogatást kapnak. Ehhez csatlakozik az önkormányzati támogatás. Az óvodában, iskolában

havonta átlagosan 152 gyerek étkezik. Étkezési kedvezményben (normatív és önkormányzati) 152 gyerek (az étkező gyerekek 100%-a) részesül. Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt.

Az óvodai étkeztetésnél korábban teljes összegű térítési díjat fizetők számára a Képviselőtestület döntése szerint 2013. május 1-től az önkormányzat 50%-os térítési díjkedvezményt biztosít.

Jelenleg az óvodások és a bölcsődések is térítésmentesen étkezhetnek a Petneházai Óvoda és Bölcsődében.

Az Önkormányzat Képviselőtestülete 440,-Ft/étkezési nap összegű támogatást biztosít a Petneházai Óvoda és Bölcsőde gluténmentes, laktózmentes étkezésű óvodásai számára.

Az Önkormányzat Képviselőtestülete a 6/2019.(I.15.) határozatával a nagycsaládos általános iskolás gyerekek étkezését 50%-kal támogatja 2019.02.01-től, így ők térítésmentesen étkezhetnek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésről nincsenek információink, az óvoda és iskola, valamint a gyermekjóléti szolgálat és a családsegítő szolgáltatás és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A 30/2013. (III.27.) testületi határozat, a 6/2019.(I.15.) határozat, illetve a szociális ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások helyi szabályairól szóló 2/2015.(II.27.) önkormányzati rendelet, továbbá az első lakáshoz jutók önkormányzati támogatásáról szóló 8/2015.(VII.10.) önkormányzati rendelet ezt a célt szolgálja.

A gyermekjóléti szolgálat esetén a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyerekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából áll.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A *halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók* nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A HHH-s gyerekek száma intézményi szintekre bontva:

a) bölcsőde: 1 fő (2019),

b) óvoda: 3 fő (2019), 4 fő (2018), 2 fő (2017), 6 fő (2016), 5 fő (2015),

c) általános iskola: 3 fő (2019), 4 fő (2018), 8 fő (2017), 24 fő (2016), 29 fő (2015).

Az óvodába járó gyermekek közül 55 fő a HH gyermekek száma: 8 fő, a nyilvántartott HHH gyermekek száma 3 fő, SNI-s óvodás 2 fő.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását a köznevelési intézmény vállalja.

Az általános iskolában a jelenleg 124 fő iskoláskorú gyermek közül hátrányos helyzetű tanulók száma 18 fő, ebből a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 3 fő.

Az adatok alapján az általános iskoláskorú gyermekek közül 10 sajátos nevelési igényű tanuló, BTMN-es tanuló 5 fő.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda infrastruktúrája az új Óvoda-Bölcsőde építésével és eszközbeszerzéssel modern, az előírásoknak megfelel. A megfelelő számú és méretű helyiségek rendelkezésre állnak az intézményben. Udvari játékok is kialakításra kerültek, melyek tanúsítvánnyal, engedéllyel is rendelkeznek. A parkosítás még folyamatban van.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2014	51	2	50	1	45	0
2015	52	2	50	1	48	0
2016	54	2	50	1	46	0
2017	55	2	50	1	50	0
2018	64	2	50	1	49	0
2019	70	2	50	1	55	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2013/2014	72	78	150	94	62,7%
2014/2015	61	78	139	89	64,0%
2015/2016	64	71	135	100	74,1%
2016/2017	58	58	116	87	75,0%
2017/2018	54	67	121	97	80,2%
2018/2019	57	68	125	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az utóbbi években a napközisek aránya 95-100%-os az egész napos oktatás bevezetése miatt.

A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. Több tapasztalt, nyugdíj előtt álló pedagógus dolgozik az intézményben, a pótlásuk komoly nehézséget okoz majd a következő 1-2 évben. Különösen a megfelelő szakos ellátottságot lesz nehéz továbbra is biztosítani.

A segítő munka aktív részesei a fejlesztő pedagógus, az intézményi pszichológus, a beszédfejlesztő is. Logopédiai foglalkozáson évente 10-12 gyermek vesz részt. Erre sokkal nagyobb igény mutatkozna, a beszédfejlesztésre csak a nagycsoportos gyermekeket tudják irányítani, ennek oka a szakemberhiány. Egy héten két alkalommal egy-egy óra keretében van erre lehetőség. Két gyógypedagógus jár az óvodába, és foglalkozik az óvodás gyerekekkel hetente egy alkalommal. A

Baktalórántházai Kistérségi Központ irányításával heti egy alkalommal, az óvodásokkal szociális fejlesztő pedagógus foglalkozik. A Baktalórántházai Szakszolgálat pszichológusa szükség esetén jár az óvodába az érintett gyerekekhez alkalmasszerűen.

Az iskolapszichológus munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük van a gyermek személyiségfejlesztése során.

Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: intézményi pszichológus, védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus. Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős 2012. decemberéig működött az általános iskolában, azonban 2013-tól erre nincs lehetősége az intézménynek. Az óvodában folyamatosan van ilyen felelős. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén, ezért is fontos a szerepük.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2013/2014	0	8	1
2014/2015	0	8	1
2015/2016	0	8	1
2016/2017	0	8	1
2017/2018	0	8	1
2018/2019	0	8	1

Forrás: TeIR, KSH Tstár

Hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés az oktatás képzés területén nem tapasztalható. Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen egyetlen általános iskola van, így intézmények közötti eltérésekről nem beszélhetünk.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen
befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2013/2014	14
2014/2015	20
2015/2016	18
2016/2017	25
2017/2018	8
2018/2019	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfennt

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek, és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

Egyre elterjedtebb, hogy maga a köznevelési, gyermekjóléti intézmény védőnői szolgálattal karöltve adománygyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adomány kiosztásában. A feladatok ellátásában civil szervezetek, egyházak részvétele bővíti a segítségnyújtás eszközeit.

A településen minden évben a Gyermekétkeztetési Alapítványon keresztül a település rászoruló lakosait élelmiszercsomagban tudjuk részesíteni, erre évente 2-3 alkalommal tudunk sort keríteni.

A 2012. évben csatlakozott a település a Minden gyerek lakjon jól Alapítvány programjához, aminek keretében 61 család számára tudunk vetőmagot, kisállatot juttatni. Ma már az Alapítvány nincs jelen a településen. Az utóbbi években RSZTOP csomagok kerülnek kiosztásra a településen, a 0-3 év közötti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak havi egy alkalommal tartós élelmiszercsomagot kapnak (RSZTOP-1.1.1-16). Júliusban-augusztusban a 7-14 éves rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők kaptak tartós élelmiszert 2019-ben e program keretében.

A gyermekjóléti szolgálat egész évben biztosítja a legrászorultabbak részére az élelmiszercsomag biztosítását.

Karácsonykor mára már hagyománnyá vált a településen a gyermekjóléti szolgálat és a védőnői szolgálat közösen Karácsonyi ünnepséget szervez a Hátrányos helyzetű gyermekek számára, amikor ajándékokkal és ellátással lepjük meg a településünk rászoruló gyermekeit.

Évente szintén 2-3 alkalommal ruhaosztást tartunk a településen. A településen ruhagyűjtést szervezünk és az ekkor kapott ruhákat osztjuk ki a rászorultaknak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése, nemcsak a gyerekek, hanem a családok számára. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek bevonásával a hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, személyiségfejlesztése, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
A hátrányos helyzetű gyermekeknek nincs lehetősége táborozásra.	Az önkormányzat anyagi támogatása,
A fiatalok elkövetővé, áldozattá válásának elkerülése érdekében a gyermekek felkészítésében a helyi társadalom – a lakosság és a civil szervezetek – nagyobb mértékű bevonására lenne szükség.	A civil társadalom közreműködésével a fiatalok számára programok szervezése, a kortárs- erőszakkal, illetve a családon belül a gyermekekre irányuló erőszakkal kapcsolatban, a párkapcsolati erőszak felismerésének és kivédésének támogatására. D.A.D.A. program megszervezése
A hátrányos helyzetű gyermekek egy része az iskolai időszakban csak az iskolában és az óvodában jut egyszeri meleg ételhez	Folyamatos gyermekétkeztetés biztosítása az óvodás, iskoláskorú gyermekek számára.
Deviáns viselkedés. Gyerekek társadalomba való beilleszkedésének problémája Ingerszegény szociális környezetből való érkezés negatív hatásai. Tanköteles korú gyermekek magatartási problémái, agresszivitása, tanóra rendjének megzavarása, beilleszkedési problémák, felnőttekkel, kortársaikkal szembeni tiszteletlenség vagy testi épség veszélyeztetettsége miatt.	Gyerekek szocializációs problémáinak feltárása és megoldása. Rendszeres programok, közösségi rendezvények szervezése. A jelzőrendszer erősítése, iskola, családsegítő, polgárőr, önkormányzat)
Az általános iskola épülete elavult, korszerűtlen.	Általános Iskola korszerűsítése
A településen a szabadtéri játékok elavultak, korszerűtlenek, a nagyobbak számára nincs lehetőség szabadidős tevékenységre	Játszóter felújítása, korszerűsítése, továbbá a nagyobb korosztály számára kondi park kialakítása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek egyenlősége vizsgálata kapcsán a települési önkormányzat és intézményeik – hasonlóan a fogyatékos célcsoporthoz - rendkívül kevés adattal rendelkeztek. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal képest. A nemek egyenlőségének elemzését, vizsgálatát az is nehezíti, hogy a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, NAV vagy NEAK – sem kérik kellő részletességgel ezen adatokat.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság.

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 49.7 %-a nő (869 fő);
- a női lakosok 66%-a 19-65 éves, tehát aktív korú (574 fő);
- munkanélküli nők aránya: 10 %.

Az állandó népesség számának alakulása és aránya településünkön:

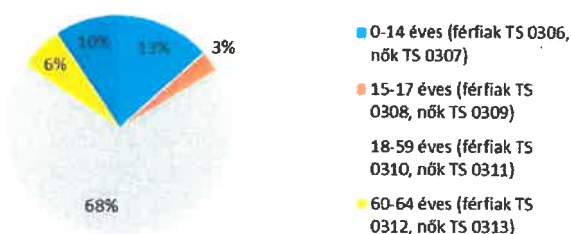
2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	902	885	1.787	49,52%	50,48%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			59		3,30%
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	120	130	250	7,27%	6,72%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	27	29	56	1,51%	1,62%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	615	529	1.144	34,42%	29,60%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	56	55	111	3,13%	3,08%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	84	142	226	4,70%	7,95%

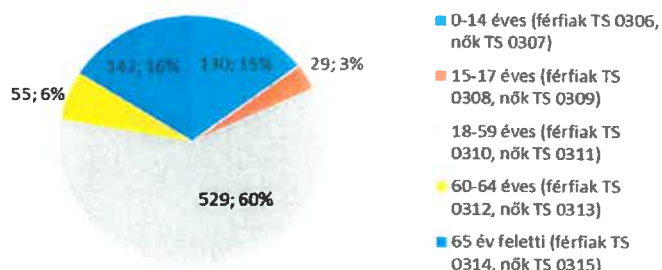
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 18-59 éves korosztályban a férfiak aránya 34,42 % a vizsgált korosztályon belül, míg a nőké 29,60 % 2019-ben. A nők átlagosan hosszabb életkora a 68-84 éves korosztályban megmutatkozik.

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

A 65 év feletti korcsoportban már látványosan megnyilvánul ez a jelenség. A 65 éven felüliek között a férfiak száma 84 fő volt, míg a nőké 142 fő 2019-ben.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Településünkön a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakult:

- 2014 decemberében a regisztrált álláskeresők száma 278 fő, ebből 115 fő (18,2 %) nő.
- 2019 decemberében a regisztrált álláskeresők száma 128 fő, ebből 54 fő (8,4%) nő.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2014	719	633	598	518	121	115
2015	717	623	619	530	99	94
2016	711	629	625	561	86	68
2017	701	623	621	559	80	64
2018	698	613	636	561	62	52
2019	n.a.	n.a.	n.a	n.a	56	55

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,

- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők ugyanolyan lehetőségekkel vehetnek részt a foglalkoztatást segítő programokban, mint a férfiak. Mivel az utóbbi 2-3 évben a közmunkára kiközvetíthető személyek közül a férfiak nagyobb arányban kerültek el cégekhez, vállalkozásokhoz, így most a foglalkozást segítő programokban sokkal nagyobb (eléri akár a 80-90%-ot is) a nők száma, mint a férfiaké.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Helyben idénymunkára van lehetőség (pl: dohányszedés, mezőgazdasági munkák). Hosszabb távon a közeli városokban helyezkedhetnek el (pl: Kisvárd, Baktalórántháza). Lehetőség van 30-40 km-es távolságon belül is elhelyezkedni (pl. Nyírbátor, Nyíregyháza), ahová busz viszi minden nap a dolgozókat.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nehéz egyértelműen és hitelt érdemlően a hátrányos megkülönböztetést szignifikánsan kimutatni a bérezésben, mert tisztán értékelhető feltételek, teljesítmények nem igazán állnak rendelkezésre az összehasonlításhoz és ez, mint más előítélthez kapcsolódó megítélésben, itt is olyannyira szubjektívvé válhat, hogy eltorzíthatja a valóságot

A foglalkoztatottak között a férfiak és a nők átlagos keresete közel megegyezik, enyhe előnnyel a férfiak javára. Nyilvánvalóan ez a képzettségtől és a betöltött állásoktól nagymértékben függ, de mivelhogy a minimálbérré vannak leszorítva általában a dolgozók, így különbség nem alakulhat ki.

A közfoglalkoztatásban és a közszférában a bérek nem specifikusak. Ugyanakkor a közfoglalkoztatásban általában kevesebb nőt alkalmaznak, de településünkön ez nem így van. Ennek az oka az lehet, hogy a közfoglalkoztatásba bevonható személyek közül a férfiak többsége talált munkahelyet, így kikerültek ebből a körből. A szellemi munkák területén a nők vannak túlsúlyban, a fizikai munkák pedig a férfiak sajátja.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei ellátás 2019. november 4-től biztosított. A településen egy óvoda működik, az óvodai férőhelyek száma 50, mely a Képviselőtestület döntése értelmében 60-ra nőtt a 2019/2020-as nevelési évben, mivel több, mint 50 óvodás van már Petneházán. Az óvodába beíratott gyermekek száma meghaladja a férőhelyek számát.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnő szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordít. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújt a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	1	51	51
2015	1	58	58
2016	1	66	66
2017	1	69	69
2018	1	78	78
2019	1	69	69

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A házasság, család, ifjúság és nemi erkölcs elleni bűncselekmények száma, melyek felderítettek elenyészők a településen.

A személy elleni bűncselekmények száma csökkent az előző évekhez képest, alacsony a számuk. Az ismertté vált cselekményeket elsődleges okként az emberek közötti tolerancia hiánya, hosszantartó konfliktus, az alkohol idézte elő, valamint a megelőző ideiglenes távoltartás törvényi lehetőségeinek alkalmazásának egyre szélesebb körű megismerésével csökkent a látencia a családon belüli erőszak vonatkozásában, több bűncselekmény jutott a hatóság tudomására.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az önkormányzat fenntartásában anyaotthon, családok átmeneti otthona nincs. A településen egyházi fenntartásban sem működnek ezek a szolgáltatások.

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások jelen vannak a térségben a baktalórántházai Kistérségi Szociális Központ fenntartásában.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. A 7 tagú Képviselőtestületben 6 nő található. Az Önkormányzati Hivatal köztisztviselői a jegyző kivételével mind nők.

Megállapítható, hogy településünkön nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. A családpolitika jelenleg a gyermekvállalást ösztönzi, így a nők egyre több gyermeket vállalnak és szülnék. A munkaerőpiacon viszont a munkavállalók kockázatosnak tartják a gyermeket még nem szült, de gyermekvállalást tervező nők foglalkoztatását, hiszen amint gyermeket szülnék, őket pótolni kell. A gyermeket vállaló nők szülés után igyekeznek minél hamarabb visszatérni a munkahelyükre. Ebben nagy segítségükre lehetnek a bölcsődék, melyek egyre nagyobb számban jönnek létre az országban. Petneházán is ezzel a céllal jött létre a bölcsőde, hogy a nők minél hamarabb vissza tudjanak térni a munkahelyükre és újra dolgozni tudjanak.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A gyermekjólét szolgálat a védőnői szolgálattal minden hónapban két alkalommal játszóházi és szülőklub foglalkozásokat tart, szakemberek által tartott tanácsadásokkal (gyermeknevelési, álláskeresési, stb.) nyújt segítséget a nőknek, kisgyermekes anyukáknak. A 2020 márciusában beindult Biztos Kezdet Gyerekház nagy segítséget, tanácsadást tud nyújtani az anyukáknak a kisgyermeknevelésben. A Gyerekház programokat, előadásokat is szervez számukra védőnő, orvos, szociológus, pszichológus, óvónő, logopédus, stb. bevonásával.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A gyermek születését követően gyakran tapasztalható az anyák elmagányosodása.	Játszóházi és szülőklub foglalkozások tartása, Biztos Kezdet Gyerekház működtetése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Évről-évre folyamatosan csökken az idősek (62 éven felüliek) aránya az összlakosság létszámához viszonyítva, az idősek között emelkedik a 70 év felettek aránya.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Településünkön a vizsgált 2014-2019 időszakban, nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők körében a nők vannak nagyobb számban. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ez növeli az életminőség romlásának kockázatát, hisz minden költséget egyetlen nyugdíjból kell finanszírozni.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	181	273	454
2015	164	247	411
2016	160	235	395
2017	154	226	380
2018	160	225	385
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. Ezen a téren jelentős a társadalmi szinten megoldásra váró problémák száma, a nyugdíjak

reálértékének megőrzése, az idősök biztonságérzetének növelése, a szegénység, a megélhetési gondok elleni küzdelem. Nehezíti a helyzetet, hogy a családok aktív tagjai távol vannak, vagy a megélhetési gondok miatt több, mint nyolc órát dolgoznak, így kevés idő marad az idősök gondozására, a velük való törődésre. Ennek hatására megnő a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény, ami jelentős kihívás elé állítja az önkormányzatokat. Az évek óta működő szociális ellátó rendszer szolgáltatásait igénybe véve az időskorúak családi légkörben tölthetik napjaikat, illetve házhoz szállítással, saját otthonukban biztosítunk étkeztetést számukra. Támogatjuk a településen működő Őszi Napsugár Nyugdíjas Egyesületet, amely szervezésében közös kirándulásokon, rendezvényeken tölthetik együtt napjaikat a helyi idősök.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősök, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkezik az érintett személy.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2014	236	27	11%	97	27	28%
2015	192	26	14%	86	26	30%
2016	154	22	14%	70	22	31%
2017	144	22	15%	73	22	30%
2018	114	28	25%	55	28	51%
2019	110	36	33%	n.a	36	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Házi segítségnyújtásban dolgozó szakemberek a településen igyekeznek a gondozottakat ellátni, lakókörnyezetüket rendbe tenni, lehetőség szerint ezt közösen végzik figyelembe véve az idős személy fizikális és mentális állapotát. Nincs tudomásunk településünkön olyan nyugdíjasról, aki kérte volna a közszférában való tovább- foglalkoztatását.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A közfoglalkoztatásba minden korosztály bevonásra kerül, senkit sem ér hátrány a kora miatt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít. Minden évben megtartja az idősek napi ünnepséget, melyen az idősek szép számmal jelennek meg.

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerep jutott az egyházi szervezeteknek, akik szociális intézményt hoztak létre és működtetnek. Településünkön található nem önkormányzati intézmény, akik aktívan részt vesznek az idős ellátásban: a BÁRKA Baktalórántházai Református Egyházközség Fogytékosok és Idősek Nappali Intézménye. A 2018-as évben 49 fő idős vette igénybe a nappali ellátást.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2014	215	54	25,12%
2015	217	51	23,50%
2016	218	48	22,02%
2017	222	48	21,62%
2018	226	49	21,68%
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2014	n.a.
2015	0
2016	2
2017	2
2018	2
2019	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Alapszolgáltatások

Szociális étkeztetés:

Azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről történő gondoskodás, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, ideértve azokat is, akik koruk, vagy egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt nem képesek az étkezésről más módon gondoskodni.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás során az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítjuk.

Az intézmény által biztosított ellátás célja, hogy a kora-, mentális-, egészségügyi – vagy fogyatékos állapota életvezetési nehézségek vagy egyéb szociális ok miatt problémás helyzetben lévő személyt nem intézményi keretek között, hanem saját otthonában vagy lakókörnyezetében hagyva, segíteni önálló, vagy önrendelkező életvitele megtartásában.

A saját lakókörnyezetükben élő egyének, családok a szociális munka eszköztárával történő segítése, annak érdekében, hogy önálló, önrendelkező életvitelt folytassanak, érdekeiket képviselni és érvényesíteni tudják, valamint társadalmi beilleszkedésük megvalósuljon, melynek következtében:

- csökken az elszigetelődés, kirekesztődés,
- elérhető a harmonikus öregkor megteremtése,
- elkerülhető a kényszerű környezetváltozás, illetve elérhető, hogy minél később kerüljön rá sor.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy

fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújt ellátást.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítják az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

Nappali ellátás:

Az idősek klubjában a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozását biztosítják. Az időskorúak mellett a 18. életévét betöltött személyek, akik egészségi állapotuk miatt támogatásra szorulnak, szintén a klub tagjai lehetnek. Az ellátottak körében állapotuknak megfelelő életritmust biztosító szolgáltatásra kerül sor.

A szolgáltatás nyitott formában, családi légkör biztosításával az ellátotti kör és a lakosság számára egyaránt elérhető.

Hiányzó családi gondoskodás pótlása, főként az idős szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények közé juttatása, egyedüllétének megszüntetése, a tétlenséggel járó káros öregségi hatások megelőzése, valamint egészségi és higiénés viszonyainak javítása az elsődleges feladata a szolgáltatásnak.

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja.

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen Községi Könyvtár működik, amelyet gyakran látogatnak az itt élők. A Teleház pedig internethasználatra, közösségi, akár közművelődési programok megrendezésére is lehetőséget biztosít a településen.

c) idősek informatikai jártassága

A településen Teleház működik, ahol igény szerint lehetőséget van a számítógép használatára, internetezésre. Az Önkormányzat pályázat (Digitális Jólét) segítségével digitális eszközökhöz jutott hozzá, melyek használatát a Teleházban megtanítják az érdeklődőknek.

A teleház különböző szolgáltatásokat biztosít a falu lakossága részére. A szolgáltatások közül a számítógép (4 db) használat áll az első helyen, mely betudható annak, hogy a fiatalok előszeretettel használják játékokra, ugyanakkor internetezésre is.

Közép- és felsőfokú iskolák tanulói a nyelvtanulásra, szövegszerkesztésre, szakdolgozatok elkészítésére használják. További irodatechnikai szolgáltatásokat is biztosít a Teleház (fénymásolás, nyomtatás, fűzés, laminálás).

A Teleház 60 m²-es előadóterme révén helyet tud biztosítani a civil szervezetek számára. Ezzel segítik a helyi vállalkozókat, mezőgazdasági termelőket, előadásokat, termékbemutatókat tartókat. A Teleház udvarát heti rendszerességgel használják vállalkozók árusítás céljából, ami előnyös a vállalkozóknak és a falunak is, valamint a Teleház hírére is erősíti. Néhány vállalkozó rendszeresen visszajár, ezen kívül többen alkalmi jelleggel veszik használatba.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Idősek napja, melyet a hagyományokhoz híven az Önkormányzat a 90-es évek végétől minden évben megrendez. A célcsoport a 62. életévet betöltött idősök, több alkalommal a rokkantnyugdíjasok is meghívást kaptak a rendezvényre.

A rendezvény programjai: óvodás gyerekek műsora (vers, tánc), szórakoztató műsor (népszerű operett számok előadása, énekesek fellépései).

A településen működő Őszi Napsugár Nyugdíjas Egyesület rendszeresen szervez programokat, ahol az idősök összejönnek, énekelnek. Gyakran járnak együtt kirándulni is.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2014	1	19 816	0	1
2015	1	18 161	0	1
2016	1	16 420	0	1
2017	1	9 735	0	1
2018	1	7 771	0	1
2019	1	n.a.	0	1

Forrás: TEIR

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya. Jellemző az elmagányosodás.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.
Az idősek egészségügyi állapota nem kielégítő, nehezen jutnak el szűrővizsgálatokra, nem kapnak egészségmegőrző tanácsadásokat, magas közöttük a daganatos, keringési zavarokkal küzdő betegek száma.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. (Idős torna) Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenciós szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Önkormányzat, és családgondozó tanácsadása.
Az idősek informatikai jártassága messze elmarad a többi korosztályétól.	Olyan tanfolyamok szervezése, melyek kifejezetten az idősebb korosztály informatikai tudását hivatottak fejleszteni.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékoságban szenvedők aránya.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A helyi önkormányzat nem foglalkoztat fogyatékkal élő személyt. Ezen célcsoport foglalkoztatásában felmerülő hiányosságok oka az Önkormányzat rendelkezésére álló szűkös anyagi keret.

A megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma évről évre csökken, nemek arányát tekintve a nők vannak nagyobb számban. Legközelebbi legnagyobb foglalkoztató a megyeszékhelyen a START Rehabilitációs Vállalat.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2014	61	73	134
2015	48	63	111
2016	47	60	107
2017	45	54	99
2018	41	50	91
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Önkormányzat a törvényi előírásoknak megfelelően alkalmaz megváltozott, vagy csökkentett munkaképességű munkavállalókat.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2014	50	50	0
2015	48	48	0
2016	49	49	0
2017	42	42	0
2018	42	42	0
2019	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosok esetén még jelentősebb.

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést. A szolgáltatás 2011-ben 20 258 fő számára volt elérhető.

Petneházán 2005-től Nyírmada gesztorságával a Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat látta el ezt a feladatot, illetve a BÁRKA Baktalórántházi Református Egyházközség Fogyatékosok és Idősek Nappali Intézménye. Jelenleg az Önkormányzat biztosítja az igénylőknek a támogató szolgálat korábbi szolgáltatásait, illetve a BÁRKA.

Támogató szolgáltatás igénybevétele a településen.

	2015	2016	2017	2018	2019
Petneháza Község Önkormányzata	8	8	7	7	7
BÁRKA Baktalórántházi Református Egyházközség Fogyatékosok és Idősek Nappali Intézmény	22	20	17	14	12

Forrás: Önkormányzat, BÁRKA

Fogyatékosok nappali ellátását a BÁRKA Baktalórántházi Református Egyházközség Fogyatékosok és Idősek Nappali Intézménye látja el.

Fogyatékosok nappali intézményében ellátottak száma:

	2015	2016	2017	2018	2019
Fogyatékosok nappali intézményében ellátottak száma:	48	49	42	42	12

Forrás: BÁRKA

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők (2012. évben 73 fő), az időskorúak járadékában (2012. évben 1 fő), súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában (2012. évben 128 fő) részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk. Ezek a szociális ellátások ügyintézése jelenleg már nem az önkormányzatnál, hanem a Baktalórántházai Járási Hivatalnál történik.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

A polgármesteri hivatal teljes egészében akadálymentesített, a közintézmények közül az óvoda-bölcsőde, a védőnői szolgálat és az orvosi rendelő, továbbá az IKSZT épülete akadálymentes, az általános iskola, a gyermekjóléti szolgálat még nem akadálymentes.

A jövőben a középületekbe való akadálymentes bejutás biztosítása mellett fontos az épületen belüli közlekedés feltételeinek megteremtése minden közintézményben.

Tovább kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása terén, valamennyi fogyatékossgal rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét

- A gyengénlátók, színtévesztők számára érzékelhető nagyságban, formában, színben kell elkészíteni a tájékoztatást szolgáló látványelemeket.
- A vakok számára hanggal, tapintható, letapogatható, megfogható elemekkel kell kiépíteni az információs elemeket.
- A hallássérültek számára a hangos információkat szöveggel, képekkel, fényvel kell kiegészíteni. Az egészségügyi ellátásban résztvevőknek figyelemmel kell lenni a fogyatékkal élők érzékenységére, törekedni kell a rehabilitáció, a társadalmi beilleszkedés

elősegítésére, és arra, hogy ne erősítsék a betegségtudatot abból kiindulva, hogy a fogyatékoság nem betegség, hanem állapot.

Intézmény neve	Akadálymentesítés állapota
Petneházai Közös Önkormányzati Hivatal	Komplex akadálymentesítés fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés
Teleház	Komplex akadálymentesítés
Petneházy Dávid Általános Iskola	Nincs akadálymentesítve
Petneházai Óvoda és Bölcsőde	Komplex akadálymentesítés
Petneházai Közös Családsegítő- és Gyermekjóléti szolgálat	Nincs akadálymentesítve
Egészségház	Komplex akadálymentesítés

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A helyi vállalkozók tulajdonában lévő munkahelyek részben akadálymentesítettek. Van olyan vállalkozás is, amelyik épülete komplex akadálymentes. A középületek többsége akadálymentes, néhány még nem az.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közúti közlekedést kátyúk, több helyen egyenetlen járdák jellemzik. A járdák, a park akadálymentesítése nem teljesen biztosított. Az elmúlt években a közmunka programban az önkormányzat több járdafelújítást is megvalósított. Az önkormányzati utak nagy része nem rendelkezett semmilyen szilárd burkolattal, ezért az önkormányzat ezeket az utakat mart aszfalt réteggel borította be, de tervezi a belterületi utak meleg aszfalttal való ellátását.

A Baktalórántháza- Nyírfákó és a Nyírfákó-Petneháza közötti külterületi kerékpárutak akadálymentesítettsége megoldott, azt használja is mozgáskorlátozott személy.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszótér felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról. Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg – és ezáltal minden vonatkozásban érvényesüljön – az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Esélyegyenlőségi célcsoportok közül a fogyatékosokkal élők támogató szolgáltatást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást tudnak igénybe venni a szociális alapellátások közül, illetve fogyatékosok nappali ellátását.

	2015	2016	2017	2018	2019
Nappali ellátást nyújtó idős klubjaiban ellátottak száma	51	48	48	49	54

Forrás: BARKA

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A közszolgáltatások, a közösségi közlekedés fejlesztését, korszerűsítését segítő pályázati lehetőségek feltételként szabják az akadálymentesítést.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szolgáltatások hozzáféréseinek nehézsége. Hiányzó, nem megfelelő, nem az igények szerint rangsorolt akadálymentesítettség.	- Az akadálymentesítés helyi tervezése, pénzforrások felkutatása, megfelelő szakértők, tanácsadók bevonása a tervezésbe. - Akadálymentes fizikai környezet biztosítása a közszolgáltatások terén. Az önkormányzat által fenntartásban működő Gyermejjóléti Szolgálat épületének akadálymentesítése.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljuttatásuk (eljuttatásuk) terén.	Az önkormányzat általi szűrővizsgálatok szervezése helyben, illetve önkormányzati kisbusz biztosítása a szakorvosi ellátásra.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain.

Petneházi Zöld -sziget Fesztivál

2016 óta megrendezésre kerülő települési szintű kétnapos rendezvény, 1 nap sportnap-egészségnap (kispályás foci, nagypályás foci, íjászkodási lehetőség, ping-pong, kézilabda, kosárlabda, a sportegyesület szakosztályai által szervezett programok. Egészségnap keretében különböző szűrések biztosítása vérnyomásmérés, vércukorszint mérés, közös főzés az önkormányzat, civil szervezetek, nyugdíjas klub Roma Önkormányzat részvételével.

2. nap Kulturális nap, óvodások, helyi szülők fellépései, élő koncert, helyi amatőrök bemutatkozási lehetősége, motoros bemutató, motoros felvonulás.

Jelentős civil szervezetek:

PETNEHÁZÁÉRT ALAPÍTVÁNY

Székhelye: 4542 Petneháza, Magyar u. 2.

Adószáma: 18 797796-1-15

Az alapítvány célja: Petneháza községben az infrastruktúra kiépítésének elősegítése. Környezetvédelmi tevékenységek támogatása. Szennyvízcsatorna kiépítésének támogatása. Sport- és szabadidő eltöltését biztosító anyagi támogatási tevékenységek, szórakozási lehetőségek biztosítása. Továbbá az alapítvány alapító okiratában foglaltak szerint.

Polgárőr Egyesület Petneháza

Székhelye: 4542 Petneháza, Magyar u. 2.

Adószáma: 19211239-1-15

Petneháza Sport Egyesület

Székhelye: 4542 Petneháza, Magyar u. 2.

Adószáma: 19856483-1-15

Őszi Napsugár Nyugdíjas Egyesület

Székhelye: 4542 Petneháza, Kossuth u. 22.

Adószáma: 18737527-1-15

Terecse Íjász és Hagyományőrző Egyesület

4542 Petneháza, Magyar u. 2/B

Adószáma: 18946536-1-15

A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A Községi Önkormányzat és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat között együttműködési megállapodás van. Az önkormányzat az egyházakkal is jó kapcsolatot ápol. Besegít az egyházi tulajdonú temető karbantartásába. Az önkormányzat anyagilag támogatja a polgárőrséget, a sportegyesületet, a nyugdíjas egyesületet és az íjász hagyományőrző egyesületet. Közös rendezvények megszervezésére is sor kerül (pl.: Karácsonyi forgatag).

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Petneháza tagja a Közép-Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulásnak. A társulás 2004-ben alakult. A Társulás célja a kistérség általános felzárkóztatása a megyei illetve országos fejlettségi szintre, gazdasági, infrastrukturális, valamint társadalmi és kulturális fejlesztések átfogó koordinálása és szervezése.

A kistérségen belül jó a kapcsolat a települések között. Gyakoriak a közös rendezvények (pl: Kistérségi Nap, kirándulás, stb.).

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A továbbtanuló roma gyerekek ösztöndíj programban való részvételének segítése, támogatása.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A polgárőrség tevékenysége a lakosság védelmében jelenik meg. 2015-ben sikerült pályázattal új szolgálati gépjárművet vennie a polgárőrségnek. Sok polgárőr a munkája miatt csak hétvégén tud szolgálatot ellátni, a hétközi szolgálatok ezért ritkábbak. 2019-ben 25 fővel működtek. Aktívan részt vesznek az önkormányzat rendezvényein is.

A Sport Egyesület az egészséges életmódra ösztönzi a gyerekeket, fiatalokat és szórakozási lehetőséget biztosít számukra.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában leginkább pályázatokban való részvételkor jellemző.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, szakemberek. Módszere a kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtése a dokumentum készítője a Polgármesteri Hivatal dolgozóival szoros együttműködésében valósult meg.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Nagyon fontos feladat annak segítése, hogy egyre több ember számára nyíljon meg a lehetőség arra, hogy csak a saját egyéni érdekeit és boldogulását szem előtt tartó fogyasztóból a döntéseiért, a környezetéért, és a közösségért felelősséget vállaló tudatos állampolgárrá váljon.

Petneháza Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének megvalósulásáért az egész helyi társadalom felelősségét, kontroll szerepének tudatosítását kiemelten szükséges kezelni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk az utóbbi években csökkent, de még mindig jelentős a számuk	Hátrányos helyzetű lakosság segítése munka által
	Kevés munkalehetőség a településen	Helyi munkahelyteremtés
	A lakosság egy része aluliskolázott, általános iskolai végzettsége, szakmai képzettség hiányos, magas a nyilvántartott álláskereső száma	Képzett szakemberek
	Szolgáltatások bővítése – Bizonyos szolgáltatások nehezen vagy egyáltalán nem érhetők el a településen.	Elérhető szolgáltatások Petneházán
	Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedését.	Digitális írástudás megszerzése
	Az önkormányzat bérlakás állománya nagyon alacsony, szükség esetén családok számára nem biztosított a szociális bérlakáshoz jutás.	Szociális bérlakás állomány növelése Petneházán
	Nincs a településen bűncselekmények visszaszorítására, megelőzésére program. Előfordultak az utóbbi időben a településen a	Bűnmegelőzés Petneházán

	rongálások, lopások.	
	Jelen van a településen, ami a közüzemi számlák felhalmozódásából ered	Segítségnyújtás az eladósodottak számára
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Családi kapcsolatok erősítése
	A hátrányos helyzetű gyermekeknek nincs lehetősége táborozásra.	Táborozási lehetőség biztosítása petneházi gyerekeknek
	A fiatalok elkövetővé, áldozattá válásának elkerülése érdekében a gyermekek felkészítésében a helyi társadalom – a lakosság és a civil szervezetek – nagyobb mértékű bevonására lenne szükség.	Bűnmegelőzési felhívás a fiatalok részére
	A hátrányos helyzetű gyermekek egy része az iskolai időszakban csak az iskolában és az óvodában jut egyszeri meleg ételhez	Meleg étel biztosítása a petneházi gyerekeknek
	Deviáns viselkedés. Gyerekek társadalomba való beilleszkedésének problémája Ingerszegény szociális környezetből való érkezés negatív hatásai. Tanköteles korú gyermekek magatartási problémái, agresszivitása, tanóra rendjének megzavarása, beilleszkedési problémák, felnőttekkel, kortársaikkal szembeni tiszteletlenség vagy testi épség veszélyeztetettsége miatt.	Deviáns viselkedések okainak feltárása
	Az általános iskola épülete elavult, korszerűtlen.	Általános Iskola korszerűsítése
	A településen a szabadtéri játékok elavultak, korszerűtlenek, a nagyobbak számára nincs lehetőség szabadidős tevékenységre	Szabadidős tevékenység fiataloknak
	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Családi kapcsolatok erősítése
Idősek	Magas az egyedül élők aránya. Jellemző az elmagányosodás.	Programok idősek számára
	Az idősek egészségügyi állapota nem kielégítő, nehezen jutnak el szűrővizsgálatokra, nem kapnak egészségmegőrző tanácsadásokat, magas közöttük a daganatos, keringési zavarokkal	Időskori egészségvédelem

	küzdő betegek száma.	
	Gyakran válnak áldozattá.	Idősek biztonságának védelme
	Az idősek informatikai jártassága messze elmarad a többi korosztályétól.	Informatikai képzés időseknek
Nők	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szegény családok támogatása
	A gyermek születését követően gyakran tapasztalható az anyák elmagányosodása.	Elmagányosodott anyák segítése
Fogyatékkal élők	Szolgáltatások hozzáféréseinek nehézsége. Hiányzó, nem megfelelő, nem az igények szerint rangsorolt akadálymentesítettség.	Akadálymentesítés minden közintézményben
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljuttatásuk (eljuttatásuk) terén.	Szolgáltatások elérésének biztosítása fogyatékkal élők számára

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Hátrányos helyzetű lakosság segítése munka által	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: munkáltatók, Munkaügyi Központ
	Helyi munkahelyteremtés	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Helyi vállalkozások
	Képzett szakemberek	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: képző szervezet
	Elérhető szolgáltatások Petneházán	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Roma Nemzetiségi Önkormányzat, képző szervezet
	Digitális írástudás megszerzése	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: oktató, képzésben résztvevők, önkéntesek, Roma Nemzetiségi Önkormányzat

PETNEHÁZA KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA 2020-2025

	Szociális bérlakás állomány növelése Petneházán	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: kivitelezők
	Bűnmegelőzés Petneházán	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Polgárőrség, kivitelező
	Segítségnyújtás az eladósodottak számára	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Roma Nemzetiségi Önkormányzat, EON
Gyermekek	Családi kapcsolatok erősítése	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Roma Nemzetiségi Önkormányzat, családsegítő, Biztos Kezdet Gyerekház, óvoda, iskola
	Táborozási lehetőség biztosítása petneházi gyerekeknek	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Roma Nemzetiségi Önkormányzat, óvoda, iskola
	Bűnmegelőzési felhívás a fiatalok részére	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Polgárőrség, Iskola, Családsegítő
	Meleg étel biztosítása a petneházi gyerekeknek	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Roma Nemzetiségi Önkormányzat, családsegítő
	Deviáns viselkedések okainak feltárása	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Iskola, Családsegítő, Polgárőr, Önkormányzat
	Általános Iskola korszerűsítése	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Kivitelező, Tankerület, Iskola,
	Szabadidős tevékenység fiataloknak	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Iskola, Családsegítő, kivitelező,
Idősek	Programok idősek számára	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Nyugdíjas Egyesület
	Időskori egészségvédelem	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Nyugdíjas Egyesület, önkéntesek,
	Idősek biztonságának védelme	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: családgondozó
	Informatikai képzés időseknek	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: Nyugdíjas Egyesület, önkéntesek,
Nők	Szegény családok támogatása	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: családsegítő, védőnő,
	Elmagányosodott anyák segítése	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: védőnő, gyerekház vezető
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés minden közintézményben	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: kivitelező,
	Szolgáltatások elérésének biztosítása fogyatékkal élők számára	Felelős: polgármester, jegyző Partnerek: családsegítő, Nyugdíjas Egyesület

Jövőképünk

Petneháza Község Önkormányzatának legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
0.	Település szintű probléma										
1	Főzőkonyha kialakítása	A település óvodájának nincs külön tálalókonyhája, jelenleg a bölcsődei tálalókonyha látja el ezt a feladatot.	Főzőkonyha kialakítása a településen, az óvoda tálalókonyhája biztosított lesz, az általános iskolás gyermekek ebédlőben étkezhetnek, új munkahelyek jönnek létre, hosszú távon a más települések számára biztosított étkeztetéssel az önkormányzat bevételhez jut.	gazdasági program	500 adagos főzőkonyha kialakítása	polgármester	2020.12.31.	500 adagos főzőkonyha kialakítása, új munkahelyek létrejötte,	humán: építési kivitelező pénzügyi: BM pályázat keretében biztosított technikai: építési kivitelező által biztosított	5 év, folyamatos karbantartás	
2	Belterületi kerékpárút létesítése	A településen nincs biztonságos kerékpárút hálózat a biztonságos közlekedés érdekében.	Belterületi kerékpárút kiépítése, a biztonságos közlekedés, munkahelyekre való eljutás érdekében.	gazdasági program	Belterületi kerékpárút kiépítése, segítve a munkahelyekre való eljutást.	polgármester	2025.05.31.	Kerékpárút létrejötte	humán: kivitelező Pénzügyi: pályázati forrás technikai: kivitelező által biztosított	5 év, folyamatos karbantartás	
3	Művelődési Ház kialakítása	Nincs alkalmas helyiség a településen nagyobb közösségi programok szervezésére	Művelődési Ház építése, működtetése, közösségi rendezvények megvalósítása érdekében	gazdasági program	Művelődési Ház építése, működtetése, közösségi rendezvények megvalósítása érdekében	polgármester	2025.05.31.	Művelődési Ház létrejötte	humán: kivitelező pénzügyi: pályázati forrás technikai: kivitelező által biztosítva	5 év, folyamatos karbantartás	
4	Szennyvízhálózat kiépítése	Szennyvízhálózat nincs a településen biztosítva	Petneháza településen a szennyvízhálózat kiépítése megtörténjen a lakosság számára a	gazdasági program	Szennyvízhálózat kiépítése	polgármester	2025.05.31.	szennyvízhálózat kiépítése, 676 rásatlakozás a lakosság részéről és a közintézmények	humán: kivitelező pénzügyi: pályázati forrás technikai: kivitelező által	5 év, folyamatos karbantartás	

PETNEHAZA KÖZSÉG HELYI ESELÉYGENLŐSÉGI PROGRAMJA 2020-2025

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben felárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5	Ravatalozó felújítás, urnafal építése, sétány kialakítása	A település ravatalozója felújításra szorul, a megváltozott temetkezési igények következtében lakossági igény jelentkezett az urnafal építésére, mely nem áll rendelkezésre, a temetőben a biztonságos közlekedés nem biztosított.	rácsatlakozás biztosítva legyen	gazdasági program	A ravatalozó épületének felújítása, urnafal építése az igények kielégítésére, sétány kialakítása a biztonságos közlekedés érdekében	polgármester	2022.05.31.	Felújított ravatalozó, megépített urnafal 70 férőhelyes, megépített sétány 500 méter	humán: kivitelező pénzügyi: pályázat (Leader, MFP forrásból) technikai: kivitelező által	5 év, folyamatos karbantartás
6	Önkormányzati Hivatal belső átalakítása	A település önkormányzati hivatalának belső korszerűsítése nem biztosított.	Modern, korszerű, ügyfélbarát kialakítású hivatal legyen a településen.	gazdasági program	Az önkormányzat belső terének átalakítása, ügyfélbarát kialakítással.	polgármester	2025.05.31.	átalakított önkormányzati hivatal	humán: kivitelező pénzügyi: pályázati forrás MFP forrásból technikai: kivitelező által biztosítva	5 év, folyamatos karbantartással biztosított
7	A belterületi utak felújítása, meleg aszfalttal történő ellátása.	A település belterületi közútjai, rossz minőségűek, kátyúsak.	A település belterületi útjainak felújítása, meleg aszfalttal történő ellátása, a biztonságos közlekedés érdekében.	gazdasági program	A település belterületi útjainak felújítása, meleg aszfalttal történő ellátása, a biztonságos közlekedés érdekében.	polgármester	2025.05.31.	felújított utak	humán: kivitelező pénzügyi: pályázati forrás, MFP technikai: kivitelező által biztosított	5 év, folyamatos karbantartás
8	Közüvilágítás korszerűsítése	A településen nem megfelelő a közvilágítás, régi típusú lámpák vannak, melyek korszerűsítése szükséges.	Megfelelő, korszerű közvilágítás legyen a településnek	gazdasági program	Közüvilágítás korszerűsítése a településen, ledes technikával	polgármester	2025.05.31.	közüvilágítást ellátó lámpatestek lecserélése a településen, modern korszerű led világításra	humán: kivitelező pénzügyi: pályázati forrás technikai: kivitelező által biztosított	5 év, folyamatos karbantartás
9	Sportolási lehetőségek bővítése Petneházán	Nincs a településen sportolásra alkalmas kézilabda pálya, a település futball pályája nem megfelelő, a sportoló közszertűlen, nincs a településnek sport koncepciója	A településen biztosított legyen a lakosság számára a sportolás lehetőség	gazdasági program	- Települési szintű Sport koncepció készítése, mely felöleli a település minden korosztályát. - Kézilabdapálya építéscs szükséges, hogy az általános iskolásoknak újra legyen lehetőségük a kinti	polgármester, jegyző	2025.05.31.	elkészült Sportkonceptió, megépült kézilabda pálya, felújított futballpálya és öltöző	humán: kivitelező pénzügyi: pályázati forrás technikai: kivitelező által biztosított	5 év, folyamatos karbantartás

PETNEHÁZA KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA 2020-2025

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
10	Karbantartási eszközök beszerzése	A közterületek karbantartásához nem áll rendelkezésre minden eszköz	Az önkormányzat rendelkezzen a közterület rendben tartásához szükséges eszközökkel	gazdasági program	Közterület karbantartását szolgáló eszközök beszerzése, pl: fűkasza, fűnyíró, kis traktor	polgármester, jegyző	2022.05.31.	megvásárolt eszközök	humán: önkormányzat pénzügyi: MFP pályázati forrás technikai: megvásárolt eszközök	5 év, folyamatos karbantartás
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Hátrányos helyzetű lakosság segítése munka által	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk az utóbbi években csökkent, de még mindig jelentős a számuk	Munkanélküliség csökkentése, emberek motiválása az elsődleges munkaerőpiac felé	gazdasági program	- közhasznú foglalkoztatás lehetőségeiről tájékoztatás nyújtása - az emberek motiválása az elsődleges munkaerőpiac felé, életviteli tanácsadás, állásbörze, álláshirdetési lehetőség biztosítása az önkormányzat internetes felületén,	polgármester, jegyző	2025.05.31.	az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedettek száma	humán: 1 fő hivataltal köztisztviselő technikai: honlap	folyamatos motiváció fenntartása,
2	Helyi munkahelyteremtés	Kevés munkalehetőség a településen	Helyi gazdaság megerősítése, munkahelyteremtés	gazdasági program	ingatlan és kedvező adózási feltételek biztosításával, vállalkozás létrejöttének segítése, munkaadók-munkavállalók igényeinek közvetítése	polgármester, jegyző	2025.05.31.	helyi munkahelyek megnövekedése, új munkahelyek létrejötte	humán: helyi vállalkozások, önkormányzat, munkavállalók pénzügyi: önkormányzati saját forrás	önkormányzat pénzügyi helyzete alapján
3	Képzett szakemberek	A lakosság egy része aluliskolázott, általános iskolai végzettsége, szakmai képzettség hiányos, magas a nyilvántartott álláskeresőök száma	A településen élők iskolázottabbak legyenek, legyen meg mindenkinél az általános iskolai végzettsége, magas a munkahely betöltéséhez		Feljuttatás keretében az általános iskola elvégzése, szakmaszerzés -elődások szervezése a motiváció érdekében,	polgármester, jegyző	2025.05.31.	részvevők száma, iskolát elvégzettek, szakmát szerzők száma,	humán: oktató, Képzési központ pénzügyi: pályázati forrás technikai: tanterem, székék, asztalok,	folyamatos motiváció fenntartása, mentorálás,

PETNEHÁZA KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA 2020-2025

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	Elérhető szolgáltatások Petneházán	Szolgáltatások bővítése – Bizonyos szolgáltatások nehezen vagy egyáltalán nem érhetők el a településen.	Szükséges képzettséget szerezzenek.	gazdasági program	<ul style="list-style-type: none"> - Adósságkezelési tanácsadás bevezetése a településen a családsegítő szolgálat közreműködésével, és a közüzemi szolgáltatók bevonásával - Helyi civil szervezetek, roma nemzetiségi önkormányzat, a védőnő és a körzeti orvos együttműködésében tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról. - Az önkormányzat programokkal, tanácsadási lehetőségek biztosításával kiemelt figyelmet kíván fordítani az elhízott gyerekek helyes étkeztetésére. - Az egészségvédelemre, egészségudatos életvitelre és a megelőzésre vonatkozó ismeretek beépítése a közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjába (a közoktatás minden szintjén); és az óvodás és iskolás korszályt közvetlenül célzó helyi egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése és támogatása. 	polgármester, jegyző	2025.05.31.	szolgáltatásokat igénybe vevők száma,	humán: oktatók, szakemberek, pénzügyi: pályázati és saját forrás technikai: helyiség biztosítása,	folyamatos tevékenységgel az érdeklődésnek megfelelően fenntartható
5	Digitális írástudás megszerzése	Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek	Digitális írástudás megszerzése képzések bővítése a	digitális eszközök használatának megismertetése a	polgármester, jegyző	2025.05.31.	oktatáson résztvevők száma	humán: oktató, önkéntesek pénzügyi: saját	folyamatos motiváció biztosításával	

PETNEHAZA KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA 2020-2025

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében felírt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
6	Szociális bérlakás állomány növelése Petneházán	munkaerő-piacon történő elhelyezkedését.	munkanélküliek körében	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	újabb szociális bérlakások vásárlása, a meglévők felújítása, hátrányos helyzetűek számára a lakhatás biztosítása	polgármester, jegyző	2025.05.31.	szociális bérlakások száma (vásárolt/felújított)	forrás technikai: helyiség és digitális eszközök biztosítása humán: kivitelezők, önkormányzat pénzügyi: saját forrás technikai: kivitelező, önkormányzat által biztosított	folyamatos karbantartással,
7	Bűnmegelőzés Petneházán	A bűnselekmények visszaszorítására, megelőzésére hiányzó programok.	A rászoruló családok számára biztosított legyen a lakhatás.	gazdasági program	- Teleptülési Bűnmegelőzési Program készítése. - Közterületi kamera rendszer kiépítése	polgármester, jegyző	2025.05.31.	telepített kamerák száma, Bűnmegelőzési program rendeltetésre állása, lopások, rongálások száma	humán: kivitelező, önkormányzat pénzügyi: pályázati forrás, saját forrás, technikai: önkormányzat által biztosított	5 év, folyamatos karbantartással megvalósítható
8	Segítségnyújtás az eladósodottak számára	Jelen van a településen, ami a közüzemi számlák felhalmozódásából ered	csökkenjen a településen azok száma, akik a közüzemi számlatartozás miatt jövedelmük letiltásra kerül, vagy ingatlanuk jelzálog bejegyzésre kerül	gazdasági program	kátyás órák felszerelése	polgármester, jegyző	2025.05.31.	kátyás órák száma, közüzemi tartozások csökkentése	humán: EON szakemberek technikai: kátyás mérőrőrak	tartozások kiegyenlítése, vagy amíg a lakos pénzügyi helyzete nem rendeződik
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Családi kapcsolatok erősítése	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a család anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás törődés, szerctet hiányából adódó veszélyeztetettség megemlített.	Családi kapcsolatok erősödjenek, veszélyeztetettség megszűnjene,		Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése, nemcsak a gyerekek, hanem a családok számára. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek bevonásával a hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, személyiségfejlesztése,	polgármester, jegyző	2025.05.31.	megvalósított rendezvények száma, a rendezvényeken résztvevők száma,	humán: közösségfejlesztő pénzügyi: saját forrás technikai: helyiség, asztal, székek	folyamatos motiváció fenntartása

PETNEHAZA KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA 2020-2025

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Táborozási lehetőség biztosítása petneházi gyerekeknek	A hátrányos helyzetű gyermekeknek nincs lehetősége táborozásra.	A hátrányos helyzetű petneházi gyerekek is eljussanak az oktatási intézmények által szervezett táborokba, ne kerüljön egy gyermek se hátrányba az anyagiak miatt a településen		illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében. anyagi támogatás biztosítása táboroztatáshoz	polgármester, jegyző	2025.05.31.	táborba eljuttató hátrányos helyzetű gyermekek száma	humán: önkormányzat, pénzügyi: saját forrásból	hátrányos helyzetű gyermekek létszámának függvényében, önkormányzat anyagi lehetőségeinek függvényében
3	Bűnmegeelőzési felhívás a fiatalok részére	A fiatalok elkövetővé, áldozattá válásának elkerülése érdekében a gyermekek felkészítésében a helyi társadalom – a lakosság és a civil szervezetek – nagyobb mértékű bevonására lenne szükség.	Fiatalok ne vájjanak sem elkövetővé, sem áldozattá a bűncselekmények által		A civil társadalom közreműködésével a fiatalok számára programok szervezése, a kortárs-erőszakkal, illetve a családon belül a gyermekekre irányuló erőszakkal kapcsolatban, a parkapcsolati erőszak felismerésének és kivédésének támogatására. D.A.D.A. program megszervezése	polgármester, jegyző	2025.05.31.	Bűncselekményt elkövetett, illetve bűncselekmények által áldozattá vált fiatalok száma. D.A.D.A. programok száma, résztvevők száma,	humán: előadó, oktató, pénzügyi: saját forrásból biztosítható technikai: helyiség, terem biztosítása	bűncselekmények számának csökkenés, folyamatos figyelemfelhívás,
4	Meleg étel biztosítása a petneházi gyerekeknek	A hátrányos helyzetű gyermekek egy része az iskolai időszakban csak az iskolában és az óvodában jut egyszeri meleg ételhez.	Minden gyermek (óvodás/iskolás) napi legalább egyszeri napi meleg ételhez jusson		ingyenes étkezés biztosítása a petneházi gyermekek számára	polgármester, jegyző	2025.05.31.	ingyenes étkezésben részesült gyermekek száma	humán: önkormányzat pénzügyi: állami normatíva technikai: önkormányzat által biztosítva	folyamatosan biztosított
5	Devianás viselkedések okainak feltárása	Devianás viselkedés. Gyerekek társadalomba való beilleszkedésének problémája Ingersegény szociális környezetből való érkezés negatív hatásai. Tanköteles korú	devianás viselkedés, magatartási problémák okainak feltárása, a problémák megszüntetése		Gyerekek szocializációs problémáinak feltárása és megoldása. Rendszeres programok, közösségi rendezvények szervezése. A folyamatos	polgármester, jegyző	2025.05.31.	devianás viselkedések megszüntése, problémák feltárása és megoldása, esetmegbeszélések száma,	humán: jelzőrendszer tagjai technikai: helyiség biztosítása	folyamatos

PETNEHAZA KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA 2020-2025

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
6	A helyzetlelemzés következtetéseiben felírt esélyegyenlőségi probléma megnevezése Gyermekek magatartási problémái, agresszivitása, tanóra rendjének megzavarása, beilleszkedési problémák, felnőttekkel, kortársaikkal szembeni tiszteletlenség vagy testi épség veszélyeztetettségé miatt.	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	esetmegbeszélések az intézmények közötti iskola, családszolgáltató, polgárőr, önkormányzat)	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
6	Általános iskola korszerűsítése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az általános iskola korszerűsítése energetikai fejlesztések (Nyílászárók cseréje, külső szigetelés, fűtés korszerűsítés, napelém) burkolatok cseréje, tetőjavítás. eserc.	polgármester, jegyző	2025.05.31.	Korszerű, felújított általános iskolaépület	humán: kivitelező technikai: kivitelező által pénzügyi: TOP forrásból	5 év, folyamatos karbantartással
7	Szabadidős tevékenység fiataloknak	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Játszóter felújítása, korszerűsítése, továbbá a nagyobb korsztály számára kondi park kialakítása.	polgármester, jegyző	2022.05.31.	felújított játszóter, kialakított kondi park	humán: kivitelező pénzügyi: pályázati forrás MFP forrás technikai: kivitelező által biztosított	5 év, folyamatos karbantartással
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Szegény családok támogatása	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.	polgármester, jegyző	2025.05.31.	Támogatott családok száma	humán: önkormányzat, gyermekjóléti szolgálat pénzügyi: saját forrás	önkormányzati lehetőségei, szegény családok száma
2	Elmagányosodott anyák segítése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Játszóházi és szülőklub foglalkozások tartása, Biztos Kezdet Gyerekház működtetése	polgármester, jegyző	2025.05.31.	programokon résztvevők száma, szolgáltatást igénybe vevők száma	humán: szakemberek (védőnő, gyerekház vezető) pénzügyi: saját erő, pályázati forrás EFOP-1.4.3-16-2017-00167 technikai: helyiség, eszközök,	folyamatos, motiváció fenntartása

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetéseiben felárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Magas az egyedül élők aránya. Jellemző az elmagányosodás.	a településen egyedül élő idősek segítése, támogatása programok biztosítása által		Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése, havi rendszerességgel. Nyugdíjas egyesület anyagi támogatása az önkormányzat részéről, valamint helyiség biztosítása.	polgármester, jegyző	2025.05.31.	programok száma, résztvevők száma,	humán: önkormányzat, nyugdíjas egyesület pénzügyi: saját forrás technikai: helyiség,	motiváció fenntartása
2	Az idősek egészségügyi állapota nem kielégítő, nehezen jutnak el szűrővizsgálatokra, nem kapnak egészségmegőrző tanácsadásokat, magas kórházlátogatások, daganatos, keringési zavarokkal küzdő betegek száma.	Az idősek egészségügyi állapota javuljon.		Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. (Idős torna) Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségügyi magatartás fejlesztése	polgármester, jegyző	2025.05.31.	programok száma, résztvevők száma, szűrővizsgálaton résztvevők száma	humán: önkormányzat, gyógytornász pénzügyi: saját forrás technikai: helyiség biztosítása, mikrobuzs	folyamatos motiváció biztosítása
3	Gyakran válnak áldozattá.	Az idősek biztonságban éljének, ne váljanak áldozattá.		Idősek személynél környezetének otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Önkormányzat, és család gondozó tanácsadása.	polgármester, jegyző	2025.05.31.	segített idősök száma,	humán: önkormányzat, család gondozó	folyamatosan
4	Az idősek informatikai jártassága messze elmarad a többi korosztályétól.	Idős korosztály informatikai tudásának bővítése, elmagányosodás csökkentése az internet által		tanfolyamok szervezése, melyek kifejezetten az idősebb korosztály informatikai tudását hivatottak fejleszteni	polgármester, jegyző	2025.05.31.	tanfolyamok száma, résztvevők száma	humán: önkormányzat, oktató, önkéntes, középiskolai diákok, pénzügyi: saját forrás technikai: helyiség, eszközök biztosítása	folyamatos motiváció fenntartásával
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
1	Akadálymentesítés minden közintézményben	A település közintézményei mindenki számára elérhetőek		- Az akadálymentesítés helyi tervezése, pénzügyi források felkutatása, megfelelő szakértők, tanácsadók bevonása a	polgármester, jegyző	2025.05.31.	akadálymentesített intézmények száma	humán: kivitelező pénzügyi: pályázati forrás technikai: kivitelező által	5 év, folyamatos karbantartással

PETNEHAZA KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA 2020-2025

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		akadálymentesífttség.	legyenek.		tervezésbe. - Akadálymentes fizikai környezet biztosítása a közszolgáltatások terén. Az önkormányzat által fenntartásában működő Gyermekjóléti Szolgálat épületének akadálymentesítése.				biztosított	
2	Szolgáltatások elérésének biztosítása fogyasztókkal élők számára	Az egészségügyi prevenciószolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	A fogyasztókkal élők minél többen vegyenek részt szűrővizsgálaton.		Az önkormányzat általi szűrővizsgálatok szervezése helyben, illetve önkormányzati kibusz biztosítása a szakorvosi ellátásra	polgármester, jegyző	2025.05.31.	szűrővizsgálaton részt vevők száma, megszervezett szűrővizsgálatok száma	humán: önkormányzat pénzügyi: saját forrás technikai: helyiség, gépjármű	motiváció, igény feuttartása a részvételre

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

Fórum tagjai: háziorvos, védőnő, Petneházy Dávid Általános Iskola, Petneházai Óvoda és Bölcsőde, Petneházai Közös Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, BÁRKA Baktalórántházi Református Egyházközség Fogyatékosok és Idősek Nappali Intézménye, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke és Petneháza Község Önkormányzatának polgármestere és jegyzője.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, facebook oldala, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),

- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az

indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Petneháza község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Petneháza község önkormányzatának polgármestere a katasztrófavédelelről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján eljárva a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) áttekintette, megismerte és 55/2020.(V.13.) számú határozatával elfogadta.

Dátum Petneháza, 2020. 05. 13.

Aláírás

Petneháza Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum Petneháza, 2020. 05. 13.

Partner aláírás

Dátum Petneháza, 2020. 05. 13.

Partner aláírás

Dátum Petneháza-2020, 05, 13,

Dátum Petneháza, 2020. 05. 13.

Partner aláírás

Dátum Petneháza 2020. 05. 13.

Partner aláírás

Dátum Petneháza 2020. 05. 13.

Partner aláírás

Dátum Petneháza, 2020. 05. 13.

Partner aláírás

Partner aláírás